ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Μακεδονικά

Τόμ. 11, Αρ. 1 (1971)

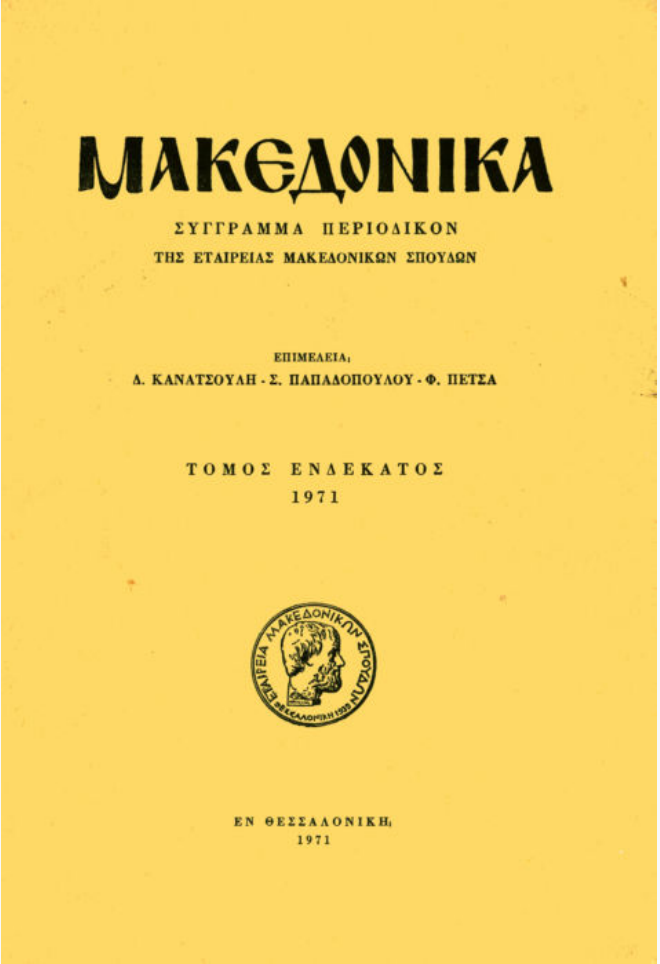
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ - Σ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ - Φ. ΠΕΤΣΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ
1971

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1971

Το μητρώον βαπτίσεων της Καθολικής Εκκλησίας Θεσσαλονίκης (1702-1727)

Yves-Jean Dumon

doi: 10.12681/makedonika.934

Copyright © 2014, Yves-Jean Dumon

Άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Dumon, Y.-J. (1971). Το μητρώον βαπτίσεων της Καθολικής Εκκλησίας Θεσσαλονίκης (1702-1727). *Μακεδονικά*, *11*(1), 38–68. https://doi.org/10.12681/makedonika.934

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** ΕΚΤ | **Πρόσβαση:** 12/10/2024 11:47:56

ΤΟ ΜΗΤΡΩΟΝ ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (1702-1727)

Δημοσιεύοντας σήμερα τὸ μητρῶον τῶν βαπτίσεων τῆς ἐνορίας τῶν καθολικῶν τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον καλύπτει τὴν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ τὸ 1702 ὡς τὸ 1727 καὶ τὸ ὁποῖον τυχαῖα ἦλθε στὰ χέρια μας, ἐλπίζουμε νὰ συμβάλουμε στὶς ἔρευνες γιὰ τὴν γνωριμία τῆς τουρκοκρατούμενης πρωτεύουσας τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ ἐργασία διαρθρώνεται ὡς ἑξῆς: Ἀρχικὰ γίνεται μία σύντομη ἀναφορὰ στὸ χειρόγραφο καὶ μία ἀνακεφαλαίωση τῆς ἱστορικῆς περιόδου ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἔπειτα δίδουμε τὰ συμπεράσματά μας καὶ στὸ τέλος δημοσιεύουμε ὁλόκληρο τὸ μητρῶον.

1. ΤΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ

Τὸ χειρόγραφο ποὺ δημοσιεύουμε σήμερα ἀνήκει στὰ Ἀρχεῖα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης. Στὴν πραγματικότητα πρόκειται γιὰ τρία μικρὰ τετράδια διαστάσεων 19×14,5 ἑκ., τὰ ὁποῖα δέθηκαν κατὰ τὸν 20ὸν αἰώνα. Τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ φέρει ἕνα γενικὸ ἀριθμὸ: XX. Ἐπίσης τὰ τρία ἀνεξάρτητα τετράδια ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ μητρῶον τῶν βαπτίσεων γιὰ τὰ ἔτη 1702-1727, πρὸς τὸ μητρῶον τῶν κηδειῶν (1702-1729) καὶ πρὸς τὸ μητρῶον τῶν γάμων (1702-1748). Δημοσιεύουμε σήμερα τὸ μητρῶον τῶν βαπτίσεων καὶ ἐλπίζουμε ὅτι στὸ μέλλον θὰ προχωρήσουμε στὴν ἔκδοση καὶ τῶν ἄλλων μητρώων.

Τὸ μητρῶον τῶν βαπτίσεων τῆς καθολικῆς ἐνορίας τῆς Θεσσαλονίκης γιὰ τὰ ἔτη 1702-1727 ἀποτελεῖται ἀπὸ 32 ἀριθμημένες σελίδες μὲ ἄλλα δύο φύλλα, τὸ ἕνα ὡς ἐξώφυλλο τοῦ τετραδίου καὶ τὸ ἄλλο ὡς προτελευταῖο φύλλο. Τὸ χαρτὶ εἶναι χονδρό, ὅπως ἦταν τότε τὸ κοινὸ χαρτί. Ὅλες οἱ πράξεις εἶναι συντεταγμένες σὲ γαλλικὴ γλώσσα, ἐκτὸς ἀπὸ μία φράση καὶ λίγες λέξεις στὴν ἰταλική. Ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων πολλὰ εἶναι ἤδη γνωστὰ χάρη στὶς διάφορες μελέτες ποὺ ἔγιναν σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορία τῆς τουρκοκρατούμενης Θεσσαλονίκης. Βρίσκουμε π.χ. τὸν πατέρα Braconnier, τὸν πατέρα Tarillon, τὸν πατέρα Piperi, τὸν πατέρα Gresset κ.ἄ. Καὶ αὐτὸ μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἀναφερθοῦμε στὴν ἵδρυση τῆς καθολικῆς ἐνορίας τῆς Θεσσαλονίκης. Αὐτὸ θὰ βοηθήση ἐπίσης νὰ ἀντιληφθοῦμε πόσο ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ μητρῶον μας.

2. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

Δὲν γνωρίζουμε ἀκριβῶς σὲ ποιὰ ἐποχή, μετὰ τὶς σταυροφορίες, οἱ Εὐρωπαῖοι ἐπέστρεψαν στὴν Θεσσαλονίκη[1]. Ὅταν ἡ πόλη ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ σουλτάνου Μουρὰτ Β', στὰ 1430, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους ἀναγκάσθηκαν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη καὶ αὐτὸ ὡς τὴν ὑπογραφὴ τῶν περίφημων «διομολογήσεων» (capitulations), μεταξὺ Γαλλίας καὶ Τουρκίας, ἐπὶ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου τοῦ Α'. Τότε βλέπουμε καὶ πάλι μία νέα ἄνθιση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου στὰ διάφορα λιμάνια τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἰδίως στὴ Σμύρνη, Ἀλεξάνδρεια, Κωνσταντινούπολη καὶ Θεσσαλονίκη.

Στὴν πραγματικότητα, οἱ διομολογήσεις ἀφοροῦσαν ἀρχικὰ μόνον στὶς σχέσεις μεταξὺ Τουρκίας καὶ Γάλλων ὑπηκόων ἢ Γάλλων «προστατευομένων». Ἀλλά, μὲ τὸν καιρό, καὶ ἄλλες παρόμοιες συνθῆκες ὑπογράφτηκαν μεταξὺ τῆς Πύλης καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Πατροπαράδοτα ὅμως ἡ Γαλλία καὶ συγκεκριμένα ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας στὴν Κωνσταντινούπολη ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἐντεταλμένος προστάτης τῶν καθολικῶν σ' ὅλη τὴν Ἀνατολή, ἄσχετα μὲ τὴν ὑπηκοότητά τους. Σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς γαλλικὲς διομολογήσεις διακρίνομε, ὅπως εἶναι γνωστό, δύο περιόδους: τὶς καθαυτὸ διομολογήσεις ποὺ ὑπογράφτηκαν μεταξὺ τοῦ 1535 καὶ 1740 καὶ ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ 8 βασικὰ ἄρθρα, καὶ τὶς ὑπόλοιπες[2]. Γνωρίζουμε ἐπίσης ἀπὸ μία ἔκθεση τοῦ προξένου Χοϊδᾶ ὅτι οἱ κυριώτερες ἄλλες ἐθνικότητες ποὺ παρουσιάζονται στὴν Ἀνατολὴ κατὰ τὸν 18ον αἰώνα εἶναι οἱ Γάλλοι, οἱ Ἄγγλοι, οἱ Ὁλλανδοὶ καὶ οἱ Ναπολιτάνοι[3]. Ὅσον ἀφορᾶ ὅμως τὴν ἡμερομηνία τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ γαλλικοῦ προξενείου στὴν Θεσσαλονίκη μᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν ἐξακριβώσουμε, διότι ὅλα τὰ ἀρχεῖα τοῦ προξενείου κάηκαν στὰ 1832. Γνωρίζουμε ὡστόσο ὅτι πρὶν διορισθοῦν ἐπίσημα μὲ βασιλικὸ διάταγμα οἱ πατέρες ἰησουίτες στὴ Θεσσαλονίκη ὑπῆρχαν ἤδη ὁρισμένοι Γάλλοι ἔμποροι καὶ τὸ προξενεῖο τῆς τότε ἐποχῆς φαίνεται νὰ εἶχε ἱδρυθῆ ἀπὸ πολλὰ χρόνια[4].

---

1. Annales de la Congrégation de la Mission, Tome LXIV, Année 1899, Paris, σ. 233.

2. Dictionnaire des Dictionnaires, Tome II, ἄρθρ. Capitulations, Paris 1886. Γιὰ διομολογήσεις τὸ βιβλίον τοῦ G. Pélissié du Rausas, Le régime des capitulations dans l'Empire ottoman, τ. 1-2, Paris 1910-11, μᾶς δίνει σημαντικὲς πληροφορίες.

3. Ἀ. Σιγάλα, Ἐκλαϊκευμένα Μελετήματα, τ. 1, Ἀθῆναι 1970, σ. 42.

4. N. G. Svoronos, Le commerce de Salonique au XVIII siècle, Paris 1956, σ. 141. Ὁ Σβορῶνος ἀναφέρει τὴν γνώμη τοῦ Masson, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ Προξενεῖο ἱδρύθηκε στὰ τέλη τοῦ 1685, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Fabre, διευθυντοῦ τῆς Compagnie de la Méditerranée.

Γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τόσο τοῦ προξενικοῦ οἴκου ὅσο καὶ τῶν ἄλλων καθολικῶν ὑπῆρχε ἕνας ἱερεὺς τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Στὰ 1690 οἱ ἰησουίτες, οἱ ὁποῖοι ἤδη εἶχαν μοναστήρια στὴν Ἀνατολὴ καὶ ἰδίως στὴν Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη καὶ στὰ νησιά, πέρασαν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη γιὰ νὰ κηρύξουν τὶς πνευματικὲς ἀσκήσεις στοὺς καθολικοὺς τῆς πόλεως[1]. Φαίνεται ὅτι ἡ παρουσία τους ἄρεσε πολύ, γιατὶ στὰ τέλη τοῦ 1705 ἢ στὴν ἀρχὴ τοῦ 1706, ἕνας Γάλλος ἔμπορος τῆς Θεσσαλονίκης μὲ τὴν εὐκαιρία ἑνὸς ταξιδιοῦ στὴν Κωνσταντινούπολη συνάντησε τὸν ἰησουίτη πατέρα Braconnier καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ ἔλθη στὴ Θεσσαλονίκη γιὰ νὰ κάμη τὰ περίφημα κηρύγματα, κατὰ τὴν μέθοδο τῶν πατέρων. Αὐτὸ συζητήθηκε τότε μὲ τὸν πρέσβυ τῆς Γαλλίας, τὸν μαρκήσιο de Ferriol. Αὐτὸς ὁ πρέσβυς ἔμεινε ξακουστὸς στὴν ἱστορία τῆς γαλλικῆς διπλωματίας γιὰ τὶς ἰδιορρυθμίες καὶ τὶς παραξενιές του. Ἐξ ἄλλου, θὰ χάση ἀργότερα τὰ λογικά του, πράγμα γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ ἐκφρασθῆ ξηρὰ ὁ μέγας βεζίρης μὲ τὴν ἁπλὴ παρατήρηση ὅτι: «ἤδη ὅταν ἦλθε ἐδῶ δὲν τὰ εἶχε πιά»[2].

Ὁ μαρκήσιος ὅμως, κατὰ τὰ φαινόμενα, εἶχε πολὺ ἐνστερνισθῆ τὶς ὁδηγίες ποὺ ἀπηύθυνε σ' ἕναν προκάτοχό του ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ὁ 13ος, ὅταν ἔγραφε: «Ἡ κυριώτερη εὐθύνη τοῦ πρέσβεως τοῦ Βασιλέως στὴν Ὀθωμανικὴ Πύλη εἶναι, ὀνόματι καὶ ἐντολῇ τῆς Α. Μεγαλειότητος, νὰ προστατεύη τὰ θρησκευτικὰ ἱδρύματα τὰ ἐγκατεστημένα στὴν Ἀνατολὴ καθὼς καὶ τοὺς χριστιανοὺς οἱ ὁποῖοι περνοῦν ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη πηγαίνοντας νὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς Ἁγίους Τόπους»[3]. Ὁ ἴδιος ὁ μαρκήσιος θὰ φορολογήση ὅλα τὰ πλοῖα μὲ ἕνα «δικαίωμα τοῦ ἱερέως», τὸ ὁποῖο ἦταν τὸ 1/4 % ἀπὸ τὴν τιμὴ τῶν ἐμπορευμάτων[4]. Μὲ τέτοιες διαθέσεις ὁ μαρκήσιος de Ferriol θὰ βοήθησε ἀρκετὰ τὸν πατέρα Braconnier. Πράγματι τοῦ ἔδωσε γιὰ τὰ πρῶτα του ἔξοδα 100 τουρκικὲς λίρες (piastres). Ὁ πατὴρ Braconnier μποροῦσε τότε νὰ ἀπαντήση στὴν πρόσκληση τοῦ Γάλλου ἐμπόρου καὶ στὶς 29 Ἰανουαρίου 1706 ἐπιβιβάσθηκε σ' ἕνα πλοῖο στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ τὴν Θεσσαλονίκη. Μετὰ ἀπὸ 6-7 ἡμέρες ἔφθανε ὁ Γάλλος ἱερομόναχος καὶ συμφώνησε μὲ τὸν πρόξενο τῆς Γαλλίας ὅτι θὰ κηρύττη στὸ παρεκκλήσιο τοῦ προξενείου κάθε Κυριακή, Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ γιὰ τοὺς καθολικοὺς ἄσχετα μὲ τὴν ὑπηκοότητά τους[5].

---

1. Baron Henrion, Histoire générale des missions catholiques, τ. 2, σ. 267.

2. Histoire de l'empire ottoman, L. LXI, σ. 298. Αὐτὴ ἡ histoire, σὲ μία ἔκδοση τοῦ 19ου αἰῶνος, δὲν ἔχει δυστυχῶς ὄνομα συγγραφέως, ἀλλὰ φαίνεται νὰ ἀντιγράφη ἁπλῶς τὶς διάφορες ἐπίσημες Ἱστορίες ἀπὸ τοὺς ἱστοριογράφους τῆς Αὐτοκρατορίας, τῶν ὁποίων βρίσκουμε τὰ ὀνόματα στὸν δεύτερο τόμο τοῦ ἰδίου ἔργου, σ. 671.

3. Baron Henrion, ἔ.ἀ., σ. 262

4. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 70.

5. Baron Henrion, ἔ.ἀ., σ. 268.

Ὁ τότε πρόξενος ἦταν ὁ Ἀντώνιος Arnaud, γιὰ τὸν ὁποῖον θὰ μιλήσουμε πιὸ κάτω. Ὡς πρὸς τὴν διοίκηση τῆς Θεσσαλονίκης ὅλη ἡ ἐξουσία βρισκόταν στὰ χέρια τοῦ πασᾶ τῆς πόλεως, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πολιτικὴ δικαιοσύνη, ξεχωριστὴ ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ὁποία ἦταν στὰ χέρια τοῦ μολλᾶ. Ὁ μολλάς, ποὺ ἦταν πρόεδρος τῆς ἀστικῆς δικαιοσύνης, ἐπέβλεπε ἐπίσης τὴν ἀστυνομία, τῆς ὁποίας ἦταν ἀνώτατος διοικητής, καὶ τὴν ἀγορανομία. Ὁ θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς γιὰ τοὺς μουσουλμάνους ἦταν ὁ μουφτής, ὁ ὁποῖος ἀνῆκε στὴν πρώτη τάξη, μαζὶ δηλαδὴ μὲ τὸν μουφτὴ τῆς Μέκκας καὶ τῆς Δαμασκοῦ. Τὸ πασαλίκι τῆς Θεσσαλονίκης περιελάμβανε ὅλο τὸ νότιο μέρος τῆς Μακεδονίας καὶ ἐξαπλωνόταν ὡς τὴν Βέροια πρὸς τὴν Δύση, καὶ ὡς τὴν Καβάλα πρὸς τὴν Ἀνατολή. Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ἦταν περίπου 70.000 ἄτομα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ περισσότεροι ἦταν Ἑβραῖοι[1].

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ γαλλικὸ προξενεῖο βρισκόταν ἐκεῖ ὅπου σήμερα τὸ νοσοκομεῖο τοῦ «Ἁγίου Παύλου» στὴν ὁδὸ Φράγκων. Ὑπῆρχε καὶ μεγάλος κῆπος στὴ θέση ὅπου κτίσθηκε ἀργότερα ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. Ὅλη ἡ περιφέρεια λεγόταν «μάλτα σαράϊγ». Ἕνας δρόμος συνέδεε τὴν κάτω πόλη μὲ τὴν ἄνω πόλη καὶ τὸ «γιεντὶ-κουλέ».

Ὁ καθολικὸς ἱερεὺς ἄρχισε λοιπὸν τὴν ἀποστολή του στὸ παρεκκλήσιο τοῦ προξενείου καὶ παρατηρεῖ ὅτι «ἦλθε πάρα πολὺς κόσμος καὶ οἱ Ἀρμεναῖοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν στὴν Θεσσαλονίκη οὔτε ἐκκλησία οὔτε ἱερέα, αὔξησαν τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀκροατῶν. Προετοιμασμένοι κατὰ τὴν μεγάλη τεσσαρακοστὴ ὅλοι ἐποίησαν ἔργα μετανοίας γιὰ τὸ Πάσχα. Ἐσυζήτησα ἐπίσης καὶ μὲ Ἕλληνες περὶ θρησκείας... Ἀπὸ παντοῦ μὲ παρεκάλεσαν νὰ μείνω σ' αὐτὴ τὴν πόλη τουλάχιστον γιὰ ἕνα χρόνο. Κυρίως ὁ ἱερεὺς τοῦ προξενείου, ὁ ὁποῖος ὀλίγον τι εἶχε βαρεθῆ αὐτὴ τὴ θέση, μὲ ἐπίεζε πάρα πολύ»[2].

Φαίνεται ὅμως ὅτι στὸ μεταξὺ εἶχαν γίνει διάφορες αἰτήσεις, ποὺ ἀπέβλεπαν στὸν ἐπίσημο διορισμὸ τῶν πατέρων ἰησουιτῶν ὡς κανονικῶν ἱερέων τοῦ προξενείου, ἐπιθυμία ποὺ πραγματοποιήθηκε ὅταν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ὁ 14ος ὑπέγραψε, στὶς 7 Ἰουλίου 1706, ἀπὸ τὶς Βερσαλλίες τὸ ἐπίσημο διάταγμα τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἰησουιτῶν ὡς πνευματικῶν ἱερέων τοῦ προξενείου.

Ὡς πρὸς τὴν δράση τοῦ πατρὸς Braconnier τὴν ἴδια ἐποχή, ἂς σημειωθῆ ὅτι τὸν βρίσκουμε στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου ἐπισκέπτεται τὶς μονὲς καὶ ὅπου συναντᾶ καλὴ ὑποδοχὴ ἐκ μέρους τῶν μοναχῶν. «Ὁ καθολικὸς ἱερομόναχος βεβαιώνει ὅτι ἐγένετο δεκτὸς μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ὑπὸ τῶν

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 8.
2. Baron Henrion, ἔ.ἀ., σ. 268.

Ἀθωνιτῶν. Ἀναφέρει μάλιστα ὅτι ἐν Καρυαῖς εἶχε ὀξεῖαν συζήτησιν περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα, ἡ ὁποία ἔληξε φιλικῶς. Εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου (τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων) οἱ μοναχοὶ ἤνοιξαν συζήτησιν περὶ τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης...»[1].

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1707 ὁ πατὴρ Braconnier ἐπιστρέφει στὴν Θεσσαλονίκη καὶ γράφει σχετικά: «Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεώς μου, τὸ βασιλικὸν διάταγμα ἀνεγνώσθη εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν ἐμπόρων, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου προξένου καὶ ἠκούσθη μὲ γενικὰ χειροκροτήματα»[2]. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα, τὸ ὁποῖο βρίσκεται στὰ ἀρχεῖα τῶν πατέρων λαζαριστῶν, φέρει καὶ αὐτὲς τὶς λέξεις: «Κατεγράφη εἰς Θεσσαλονίκην τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1707», ὑποθέτω ὅτι ἡ συνέλευση τῶν ἐμπόρων ἔγινε ἀκριβῶς τὴν ἡμερομηνία αὐτή.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ ἴδιου ἔτους ἦλθε στὴν Θεσσαλονίκη καὶ ἄλλος ἰησουίτης, ὁ πατὴρ Piperi. Συμφώνησαν οἱ δύο ἱερεῖς ὅτι θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἕνας καθολικὸς ἱερεὺς στὴν Θεσσαλονίκη, ἐνῶ ὁ ἄλλος θὰ περιοδεύῃ στὰ διάφορα μέρη ὅπου ὑπάρχουν καθολικοί, γιὰ νὰ τοὺς βοηθῇ στὶς πνευματικές τους ἀνάγκες.

Οἱ ξένοι στὴν τότε Θεσσαλονίκη, δηλαδὴ ὅσοι δὲν ἦταν Τοῦρκοι καὶ ραγιάδες, δὲν ὑπερέβαιναν τοὺς 150 μὲ 200. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἦταν τοῦ καθολικοῦ δόγματος, ἀλλὰ ὑπῆρχαν καὶ ὁρισμένοι διαμαρτυρόμενοι. Ἐπίσης ἡ μόνη τους ἐκκλησία ἦταν ἡ ἐκκλησία τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα μεταξὺ 1730 καὶ 1737, ὁπότε βρίσκουμε καὶ ἄλλο παρεκκλήσιο, τὸ παρεκκλήσιο τοῦ προξενείου τῆς Ὁλλανδίας. Μπορεῖ ὅμως ἐκεῖνο τὸ παρεκκλήσιο νὰ λειτουργοῦσε μόνον ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐπιθυμίας τοῦ τότε προξένου τῆς Ὁλλανδίας Onesto Caldana, διότι στὸ μητρῶο τοῦ προξενείου αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς ποὺ ὑπογράφουν τὶς διάφορες πράξεις τοῦ παρεκκλησίου εἶναι πάντοτε οἱ ἱερεῖς τοῦ γαλλικοῦ προξενείου καὶ τὰ ἴδια πρόσωπα τῶν μαρτύρων. Ἡ ἐξήγηση αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ πιθανή, γιατὶ ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ Πύλη δὲν εὐνοοῦσε πολλαπλασιασμὸ τῶν ἐκκλησιῶν οὔτε ἀκόμη καὶ τῶν προξενείων, σύμφωνα μὲ μία ἀναφορὰ τῆς 20 Νοεμβρίου 1719, στὴν ὁποία διαβάζουμε χαρακτηριστικὰ ὅτι ἡ τουρκικὴ κυβέρνηση: «ἀνθίσταται σθεναρῶς εἰς τὴν ἐξάπλωσιν νέων προξενείων, διότι ἐπηρεάζεται ἡ εἴσπραξις τοῦ χαρατσίου, καθ' ὅσον οἱ πρόξενοι δημιουργοῦν προστατευομένους, οἱ ὁποῖοι ἀπαλλάσσονται τοῦ κεφαλικοῦ φόρου καὶ εὑρίσκονται εἰς στενὴν ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἐνερ-

1. Π. Γρηγορίου, Σχέσεις καθολικῶν καὶ ὀρθοδόξων, Ἀθῆναι 1958, σ. 164-165.
2. Baron Henrion, ἔ.ἀ., σ. 54.

γοῦντας τὴν πειρατείαν, μὲ τοὺς ὁποίους ἔπειτα μοιράζονται τὰ ἀθέμιτα κέρδη»[1].

Οἱ ἰησουίτες ὅμως, ἂν καὶ ἱερεῖς τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, ἐπιθυμοῦσαν μία πιὸ μεγάλη ἀνεξαρτησία καὶ μαθαίνουμε ἀπὸ τὸν πατέρα Braconnier ὅτι τὸ 1713 ἡ κύριά τους ἀπασχόληση ἦταν νὰ κτίσουν μία ἐκκλησία. Καὶ ὁ πατὴρ Braconnier παρατηρεῖ ὅτι «οὔτε οἱ Τοῦρκοι οὔτε οἱ Ἕλληνες μᾶς ἐμπόδισαν σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση: τὸ ἀντίθετο. Οἱ περισσότεροι χαίρονται, ἐπειδὴ οἱ «μαῦροι παπάδες» (ἔτσι μᾶς ὀνομάζουν), ἱδρύουν ἕνα σταθερὸ ἵδρυμα σ' αὐτὴ τὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας»[2]. Ὁ πατὴρ Braconnier δὲν θὰ μπορέση ὡστόσο νὰ χαρῆ γιὰ πολὺ τὰ καλὰ αἰσθήματα τῶν Θεσσαλονικέων, γιατὶ ἀναχωρεῖ γιὰ τὴν Περσία τὸ 1714-1715. Δυστυχῶς, δὲν θὰ προλάβη νὰ φθάση πέρα ἀπὸ τὰ Δαρδανέλλια καὶ ἐκεῖ, βαριὰ ἀσθενής, πεθαίνει. Τὸν θάβουν στὸ νεκροταφεῖο τῶν Ἀρμενίων.

Ἕνας διάδοχος τοῦ πατρὸς Braconnier στὴν Θεσσαλονίκη ἦταν ὁ πατὴρ Souciet, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀναφέρει πολλὰ γεγονότα τῆς ζωῆς τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας. Ἀνάμεσα στὶς πληροφορίες του μᾶς γράφει στὶς 20 Αὐγούστου 1734 γιὰ ἕνα νέο Γάλλο τῆς Βεροίας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρνηθῆ τὴν χριστιανικὴ πίστη καὶ εἶχε γίνει μουσουλμάνος. Μετανόησε ὅμως ἀργότερα γιὰ τὴν πράξη του καὶ ἐξομολογήθηκε σ' ἕναν ὀρθόδοξο ἱερέα, ἀπὸ τὸν ὁποῖο μετέλαβε τὰ ἄχραντα μυστήρια. Κατόπιν, γύριζε στοὺς δρόμους φωνάζοντας ὅτι εἶναι χριστιανός. Τότε φυλακίστηκε γιὰ ἀποστασία τῆς μουσουλμανικῆς πίστης καὶ ὁ δικαστὴς τὸν ἀπείλησε καὶ τοῦ πρότεινε νὰ διαλέξη τὸν θάνατο ἢ τὴν ἐπάνοδο στὴ θρησκεία τοῦ Μωάμεθ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπέμενε ὁ νέος στὴ χριστιανικὴ πίστη, θανατώθηκε. Οἱ χριστιανοὶ τότε τὸν ἔθαψαν στὴν ἐκκλησία θεωρώντας τον μάρτυρα τῆς πίστεως[3]. Ὁ πατὴρ Souciet πέθανε στὶς 23 Ἰουλίου 1738 ἀπὸ μία ὀξεία μορφὴ πυρετοῦ, πιθανῶς ἀπὸ ἑλονοσία.

Στὰ 1742 οἱ ἰησουίτες ἔκτισαν μία νέα ἐκκλησία περίπου στὴν ἴδια θέση μὲ τὴ σημερινὴ ἐκκλησία. Ἡ μαρμάρινη πλάκα τῆς θεμελιώσεως σώζεται ἀκόμα καὶ βρίσκεται στὸ κάτω μέρος τοῦ τοίχου μίας μικρῆς ὑπόγειας αἴθουσας κάτω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

Οἱ ἰησουίτες διηύθυναν τὴν ἐνορία μέχρι τὸ 1773, ὁπότε ὁ πάπας Κλήμης ὁ 14ος ἀποφάσισε τὴ διάλυση τοῦ Τάγματος, διάλυση ἡ ὁποία εὐτυχῶς γιὰ τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία ἔπαυσε τὸν 19ον αἰώνα. Στὰ 1783 ὅμως τοὺς ἀντικατέστησαν στὴν Θεσσαλονίκη οἱ πατέρες τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου

---

1. Ἀ. Σιγάλα, ἔ.ἀ., σ. 54.
2. Baron Henrion, ἔ.ἀ., σ. 268.
3. Baron Henrion, αὐτόθι.

Βικεντίου τοῦ Παύλου, κοινὰ οἱ «Λαζαριστές», οἱ ὁποῖοι μένουν ὡς σήμερα στὴν ἐνορία αὐτή.

Ὁ πατὴρ Braconnier ἦταν ὁ πρῶτος ἐπίσημα διορισμένος ἱερεὺς τοῦ γαλλικοῦ προξενείου τῆς Θεσσαλονίκης. Κατόπιν εἴτε ὡς ἡγούμενοι εἴτε ὡς ἁπλοὶ ἱερεῖς ἔρχονται οἱ πατέρες Piperi, Pascal, Tarillon, Gresset, Souciet, καὶ ἄλλοι. Ἡ καθολικὴ παροικία τῆς Θεσσαλονίκης εἶχε ἀρχίσει τὴν πορεία της.

Τὸ χειρόγραφό μας θὰ μᾶς βοηθήση τώρα νὰ γνωρίσωμε ἀκόμη καλύτερα αὐτὰ τὰ πρῶτα βήματα, καθὼς καὶ τὸ περιβάλλον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης στὴν Θεσσαλονίκη.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΥ

Α) ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ. ΟΙ ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Πρῶτα πρῶτα τὸ μητρῶο μᾶς δίνει ὁρισμένες πληροφορίες σχετικὲς μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν βαπτίσεων στὴν περίοδο 1702-1727. Γιὰ τὴν περίοδο αὐτὴ τῶν 25 χρόνων βρίσκουμε μόνο 60 βαπτίσεις, ἀριθμὸς ὁπωσδήποτε πολὺ μικρός. Διαπιστώνουμε ἐπίσης ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν βαπτίσεων γιὰ ἕνα χρόνο εἶναι 6, καὶ αὐτὸ γιὰ τὸ ἔτος 1718. Ἡ παρατήρηση ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκατεστημένων καθολικῶν οἰκογενειῶν τότε στὴν Θεσσαλονίκη ἦταν περιορισμένος καὶ ἡ πληροφορία τοῦ de Boismont, κατὰ τὸν ὁποῖο γιὰ τὸ ἔτος 1721 οἱ Γάλλοι δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 37 ἄτομα, ἐνισχύει αὐτὴ τὴν ἄποψη[1].

Ἰδοὺ ὁ κατάλογος αὐτῶν ποὺ βαπτίσθηκαν κατὰ τὴν περίοδο 1702-1727: Antoine - Martin Arnaud, Madeleine Bel, Joseph Bellaigue, Jean-François Bellaigue, Thérèse - Charlotte Bellaigue, Catherine - Christine Bellaigue, Hyacinthe Belle, Paul Bresse, André Brun, Catherine Brun, Dominique - Elisabeth Brun, Gabrielle Brun, Jean - Baptiste Brun, Mariane Brun, Marie Brun, Brunn, Jean Brunn, Madelaine Cavalion, François Chassaud, Honoré Chassaud, Marie - Thérèse Chassaud, Jean Chassaud, Charles Chassaud, Joseph - Mathieu de These, Marie de Theze, Anne - Rose Fray, Magdeleine Giaro, Claire Giera, Angelique Giera, Joseph - Marcel Giera, Thérèse Giraut, Agnes Louvaris, Anne Macri, Hélène Macri, Angelique Macri, Antoine - Polycarpe Macri, Pierre Macry, Catherine Macri, Marie - Madeleine Macri, Ange Marc, Joseph Marc, Louis Marc, Joseph - François Marollier, Marguerite Marollier, Michel Jasques, Marie - Thérèse Moro, Charles Regnault, François Regnault, Paul Regnault, Rose Renault, Jean

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 144.

Risse, Jean Rousset, Isabelle Rousset, Anne Rousset, Marie-Françoise Rousset, Melek-Angela Seferinoglou, Jean-Michel Sossin, Anne Ver, Rose-Marie Voutsinou.

Ἔτσι διαπιστώνουμε ἀμέσως ὅτι τὰ περισσότερα ὀνόματα εἶναι γαλλικά: 15 ὀνόματα. Τὰ ἑλληνικὰ 3: Λούβαρης (ἀπὸ τὴ Σύρο), Μακρῆς (ἐδῶ ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) καὶ Βουτσῖνος (ὄνομα ἐπίσης ἀπὸ τὴ Σύρο). Τὰ ἰταλικὰ μόνο 2: Giaro ἢ Giera καὶ Moro. Ἔχουμε ὕστερα 1 ἀγγλικὸ ὄνομα (Fray), 1 ἀρμενικό: Σεφερίνογλου, ὄνομα τουρκικὸ στὴν πραγματικότητα, ἀλλὰ φερόμενο ἀπὸ Ἀρμένιο στὴν περίπτωση ποὺ ἐξετάζουμε. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἀποδεικνύει ὅτι ἀρχικὰ στὴν Θεσσαλονίκη οἱ περισσότεροι καθολικοὶ ἦταν Γάλλοι καὶ γι' αὐτὸ οἱ πρῶτοι ἐπίσημα διορισμένοι ἱερεῖς τοῦ προξενείου ἦταν καὶ αὐτοὶ Γάλλοι. Οἱ Βενετοί, οἱ ὁποῖοι ἦταν πολλοὶ στὴν Ἀνατολὴ κατὰ τὸν μεσαίωνα, εἶχαν ἐγκαταλείψει ἐκεῖνα τὰ μέρη μὲ τὴν ἄφιξη τῶν Τούρκων. Ὑποπροξενεῖο τῆς Βενετίας στὴν Θεσσαλονίκη θὰ ἱδρυθῆ μόλις στὰ 1729[1]. Γιὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ βασιλείου τῶν Δύο Σικελιῶν παρουσιάζονται στὴν Θεσσαλονίκη περισσότεροι ἀκόμα μετὰ ἀπὸ τὸ 1740[2].

Ἐπίσης παρατηροῦμε μία ποικιλία στὴν ὀρθογραφία τῶν ὀνομάτων. Ἔτσι τὸ ὄνομα Bel, γράφεται εἴτε Bel εἴτε Belle, καὶ αὐτὸ γιὰ τὴν ἴδια οἰκογένεια. Brun, γιὰ τὴν ἴδια ἐπίσης οἰκογένεια γράφεται Brun καὶ Brunn. Ἔχουμε ἀκόμη de These καὶ de Theze, Giaro καὶ Giera, Regnault καὶ Renault, Macri καὶ Macry, Ver καὶ Vert (σὲ μία πράξη βαπτίσεως τῆς 18 Μαρτίου 1720). Αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦταν ἀγράμματοι καὶ ὅτι ὑπῆρχε ἀκόμη μία ἀσάφεια στὴν ὀρθογραφία τῶν κυρίων ὀνομάτων.

Σὲ χρονικὴ περίοδο 25 ἐτῶν, 15 γαλλικὲς οἰκογένειες, 3 ἑλληνικές, μόνο 2 ἰταλικές, 1 ἀγγλικὴ καὶ 1 ἀρμενικὴ ἀπασχόλησαν τοὺς ἱερεῖς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας γιὰ τὶς βαπτίσεις. Εἶναι πολὺ εὐνόητο λοιπόν, γιατί οἱ ἰησουίτες θὰ περιμένουν ὡς τὰ 1740 γιὰ νὰ στείλουν αἴτηση στὴν Ρώμη, ζητώντας τότε νὰ γίνη ἡ ἐκκλησία τους καθαυτὸ ἐνορία.

Β) ΟΙ ΠΡΟΞΕΝΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΛΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Τὸ μητρῶο μᾶς δίνει ἀρκετὲς πληροφορίες γιὰ τοὺς προξένους τῆς περιόδου αὐτῆς καὶ τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα ποὺ ἔκαναν οἱ Εὐρωπαῖοι. Καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικὰ στοιχεῖα τοῦ χειρογράφου. Θὰ ἐξετάσουμε πρῶτα τὶς πληροφορίες σχετικὰ μὲ τοὺς διάφορους προξένους καὶ ἔπειτα τί ἀναφέρει τὸ μητρῶο γιὰ τὰ ἐπαγγέλματα.

---

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 172.
2. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 174.

I. Οἱ πρόξενοι

Τὸ χειρόγραφο μᾶς δίνει τὰ ἑξῆς ὀνόματα προξένων:

Antoine Arnaud, «πρόξενος τῆς Θεσσαλονίκης, ἀπὸ τὴν πόλη Aix», στὴν πράξη βαπτίσεως τῆς 11 Νοεμβρίου 1704.

Vincent Arnaud, «ὑποπρόξενος στὴν Σκόπελο», στὴν πράξη βαπτίσεως τῆς 11 Νοεμβρίου 1704.

François de Boismont, «πρώην πρόξενος τῆς προαναφερθείσης Θεσσαλονίκης», στὴ βάπτιση τῆς 7 Ἰανουαρίου 1725.

Le Blanc, «νῦν πρόξενος τῆς Θεσσαλονίκης διὰ τὸ γαλλικὸν ἔθνος», στὴ βάπτιση τῆς 7 Ἰανουαρίου 1725.

Kemle (Kemble), στὴ βάπτιση τῆς 13 Αὐγούστου 1718, μνημονεύεται ὡς ἑξῆς: «ἡ ἀνάδοχος δεσποινὶς Ἄννα Κέμλε, θυγάτηρ τοῦ κυρίου προξένου τῆς Ἀγγλίας» καὶ στὴ βάπτιση τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1718, ἀναφέρεται μ' αὐτὲς τὶς λέξεις: «ἡ ἀνάδοχος κυρία Μαρὶ Κέμλε σύζυγος τοῦ κυρίου προξένου τῆς Ἀγγλίας».

Stevensson, στὴ βάπτιση τῆς 10 Μαρτίου 1726: «ἡ ἀνάδοχος κυρία Ἀπολλωνία, σύζυγος τοῦ ἐξοχωτάτου Stevensson, προξένου τῆς Ἀγγλίας».

Ἤδη τὰ περισσότερα ὀνόματα μᾶς ἦταν γνωστὰ ἀπὸ διάφορες μελέτες. Ἀλλὰ γιὰ τὸ ὑποπροξενεῖο τῆς Σκοπέλου, ὁ Σβορῶνος[1] ἀναφέρει μόνο 2 ὀνόματα ὑποπροξένων: τὸν ἕνα, τὸν Louis Lebastier, γύρω στὰ 1695, καὶ τὸν ἄλλον, τὸν Gautier, στὰ 1726. Δὲν φαίνεται λοιπὸν νὰ ἔχη ἀφήσει πολλὰ ἴχνη ὁ Vincent Arnaud. Παραμένει ὅμως ἡ πληροφορία τοῦ μητρώου τοῦ παρεκκλησίου τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, ποὺ τὸν παρουσιάζει ὡς ὑποπρόξενο στὴν Σκόπελο. Ὁ ἄλλος Arnaud, ὁ Antoine Arnaud, εἶναι πολὺ πιὸ γνωστός. Ἔμεινε πρόξενος τῆς Γαλλίας στὴν Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὸ 1699 ὡς τὸ 1712[2]. Ἡ ζωή του, δυστυχῶς, ἦταν κάθε ἄλλο παρὰ παραδειγματική· ὁ μολλὰς μάλιστα τῆς Θεσσαλονίκης εἶχε ζητήσει τὴν ἀπομάκρυνσή του[3].

Ὁ πρόξενος François de Boismont ἔμεινε μὲ τὴν ἰδιότητα αὐτὴ στὴν Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὸ 1712 ὡς τὸ 1724. Ἵδρυσε μάλιστα καὶ τρίτο ὑποπροξενεῖο στὸν Βόλο (Celidromy, Zaghora, Volo) καὶ διόρισε τὸ 1720 ὡς ὑποπρόξενο τὸν Ἕλληνα Ραφτάκη, ἀπὸ τὴν Σκόπελο[4].

Ὁ Le Blanc de Favedic ὑπῆρξε πρόξενος ἀπὸ τὸ 1724 ὡς τὸ 1727, ἀλλὰ ἦλθε σὲ προστριβὴ μὲ τοὺς συμπατριῶτες του καὶ τελικὰ ἀναγκάσθηκε ἡ

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 147.
2. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 145.
3. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 62.
4. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 145 καὶ 147. Ἐδῶ ὅμως φαίνεται ὅτι (στὴ σ. 147) πρέπει νὰ διαβάσουμε 1720 καὶ ὄχι 1730, ἀφοῦ οἱ ἀναφορὲς εἶναι τοῦ 1720 καὶ 1725.

γαλλικὴ κυβέρνηση νὰ στείλη ἕνα δικηγόρο στὴν Θεσσαλονίκη γιὰ νὰ ἐξετάση τὴν ὑπόθεση[1].

Ὁ πρόξενος τῆς Ἀγγλίας Kemble, ἔμπορος στὴν Σμύρνη, ἐγκαταστάθηκε στὴν Θεσσαλονίκη στὶς 9 Ἀπριλίου 1718[2]. Σὲ ὅ,τι ὅμως ἀφορᾶ τὸν Stevensson ὑπάρχει διαφωνία μεταξὺ τοῦ χειρογράφου μας καὶ τῆς μελέτης τοῦ Σβορώνου. Ὁ Σβορῶνος[3] ἀναφέρει τὸν Stevensson ὡς πρόξενο τῆς Ἀγγλίας μόνο ἀπὸ τὸ 1739, ἐνῶ τὸ χειρόγραφο τοῦ γαλλικοῦ προξενείου μᾶς τὸν παρουσιάζει ὡς ἤδη πρόξενο ἀπὸ τὸ 1726 τουλάχιστον.

Τὸ χειρόγραφο ὅμως δὲν προσφέρει πληροφορίες μόνο γιὰ ὁρισμένους προξένους. Παρέχει πολλὲς λεπτομέρειες ἐπίσης γιὰ τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα ἐξασκοῦσαν οἱ Εὐρωπαῖοι στὴν Θεσσαλονίκη.

II. Ἄλλα ἐπαγγέλματα τῶν Εὐρωπαίων στὴν Θεσσαλονίκη

Ἀπὸ τὰ ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα εἶχαν σχέση μὲ τὸ προξενεῖο καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα μᾶς πληροφορεῖ τὸ μητρῶο, εἶναι τὸ ἐπάγγελμα ἢ μᾶλλον τὸ ἀξίωμα τοῦ Δραγουμάνου: Βλέπουμε σ' αὐτὴ τὴν περίοδο 1702-1727 ὅτι ἀναφέρονται 2 ὀνόματα δραγουμάνων, δηλαδὴ διερμηνέων· τὸ ἕνα εἶναι τοῦ Antoine Girardin, στὴ βάπτιση τῆς 8 Δεκεμβρίου 1710, ὅπου ἀναφέρεται ὡς ἑξῆς: «Ὁ ἀνάδοχος ὑπῆρξε ὁ κὺρ Antoine Girardin, δραγουμάνος τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους, γεννηθεὶς εἰς τὴν νῆσον Σύρον εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος». Τὸ δὲ ἄλλο εἶναι τοῦ Thomas Antoine Ruffin, στὴ βάπτιση τῆς 6 Νοεμβρίου 1725, γιὰ τὸν ὁποῖον τὸ μητρῶο λέγει τὰ ἑξῆς: «Ἀνάδοχος ὑπῆρξεν ὁ κὺρ Thomas Antoine Ruffin, δραγουμάνος τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους». Καὶ τὰ δύο ὀνόματα μᾶς εἶναι γνωστά, ἀλλὰ πάλι γιὰ τὸν Girardin φαίνεται ὅτι ὑπάρχει διαφωνία μὲ τὸ βιβλίο τοῦ Σβορώνου, ὁ ὁποῖος γράφει: «ὁ καθολικὸς Ἕλλην ἐκ Χίου Girardin κρατοῦσε τὴν θέση τοῦ πρώτου δραγουμάνου στὸ προξενεῖο τῆς Θεσσαλονίκης»[4].

Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ θέση τοῦ δραγουμάνου ἐπὶ τουρκοκρατίας εἶχε μεγάλη σπουδαιότητα. Στὴν αὐλὴ τοῦ σουλτάνου ἡ ἐπιρροή τους ἦταν τεράστια. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ὑπῆρχε στὴν αὐλὴ τοῦ σουλτάνου, γινόταν, ἂν καὶ σὲ μικρότερο βαθμό, στὶς πρεσβεῖες καὶ στὰ προξενεῖα: οἱ δραγουμάνοι ἦταν σπουδαῖα πρόσωπα. Ὅσον ἀφορᾶ τὸν Girardin, μαθαίνουμε[5] ὅτι ἦ-

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 145 καὶ 165.
2. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 166.
3. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 166, ὅπου ὁ Stevensson τοῦ χειρογράφου μας γράφεται σωστὰ Stevenson.
4. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 149.
5. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 149.

ταν πάρα πολὺ πλούσιος, ὅτι εἶχε κτίσει μία ἀπὸ τὶς ὡραιότερες βίλλες τῆς Θεσσαλονίκης καὶ εἶχε δωρήσει μία ἄλλη στὴν ἐρωμένη του. Πληροφορούμεθα ἐπίσης ὅτι εἶχε νυμφευθῆ μία ὀρφανὴ προστατευομένη τοῦ ἐμπόρου Rousset, ἀλλὰ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τὸ μητρῶο μᾶς δίνει ἐπὶ πλέον τὴν πληροφορία ὅτι ἡ σύζυγός του ὀνομαζόταν Rose Catherine Ver· καὶ αὐτὴ ἡ οἰκογένεια Ver μᾶς εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὸ μητρῶο. Ἡ ἐν λόγῳ Rose ἀναφέρεται π.χ. στὴ βάπτιση τῆς 17 Ἰανουαρίου 1720 ὡς ἑξῆς: «ἡ ἀνάδοχος, Δὶς Rose Catherine Ver, σύζυγος τοῦ Κου Girardin», καὶ στὴ βάπτιση τῆς 18 Μαρτίου 1720: «καὶ ἡ Δὶς Rose Vert σύζυγος τοῦ Κου Antoine Girardin ὑπῆρξε ἀνάδοχος». Γνωρίζουμε ἀπὸ τὶς ἄλλες πράξεις μία οἰκογένεια Ver, τῆς ὁποίας ὁ οἰκογενειάρχης ἦταν ἰατρὸς καὶ ἡ μητέρα ὀνομάζετο Catherine, τὸ γένος Sicard[1]. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ Rose Catherine ἦταν ἢ ἀδελφὴ τοῦ ἰατροῦ ἢ μᾶλλον κόρη του.

Ὁ Thomas Ruffin, ὁ ἄλλος δραγουμάνος, ἀναφέρεται στὸν κατάλογο τῶν Γάλλων τὸ ἔτος 1721[2].

Καγκελάριος τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους: Στὸ προξενεῖο, μαζὶ μὲ τὸν δραγουμάνο, ὑπῆρχε καὶ ἄλλο σπουδαῖο πρόσωπο, ὁ καγκελάριος, δεξὶ χέρι τοῦ προξένου. Ἡ ὑπογραφὴ τοῦ καγκελαρίου ἐπικύρωνε τὶς πράξεις ποὺ δὲν ἦταν τῆς ἀποκλειστικότητος τοῦ προξένου. Τὸ μητρῶο μᾶς δίνει δύο ὀνόματα καγκελαρίου. Τὸ πρῶτο εἶναι τοῦ Jean-François Boyer, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται ὡς καγκελάριος στὴ βάπτιση τῆς 26 Ἰουλίου 1705: «Ὁ ἀνάδοχος ὁ Κὺρ Jean-François Boyer, καγκελάριος τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους τῆς αὐτῆς πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης, γεννηθεὶς εἰς Μασσαλίαν». Ὁ ἄλλος εἶναι ὁ Louis Legrand, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα βρίσκεται στὴ βάπτιση τῆς 24 Ἰανουαρίου 1722 στὴν ἑξῆς φράση: «ὁ ἀνάδοχος Κύριος Louis le Grand, καγκελάριος τῆς Γαλλίας».

Οἱ ἔμποροι: Τὰ περισσότερα ὀνόματα φυσικὰ ἀντιπροσωπεύουν τοὺς ἐμπόρους, γιατὶ αὐτοὶ ἦταν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους στὴν Θεσσαλονίκη.

Πρὶν ἐξετάσουμε τὶς πληροφορίες τοῦ μητρώου, δίνουμε τὸν κατάλογο τῶν ἐμπόρων ποὺ βρίσκουμε στὸ μητρῶο, κατ' ἀλφαβητικὴ σειρά:

Ange Bezud, Honoré Bronde, Michel Calvas, Joseph de Cromety, Jean d'Amiras, Pietro della Tola, Charles Fabre, Paul Fabre, François Fray, Etienne Gautier, Louis Gauthier, Pierre Gauthier, Jean Guerin, Jean de Maisonneuve, François Rousset, Stevensson, André Vicard.

---

1. Πράξη βαπτίσεως τῆς 26.4.1718.
2. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 144.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ὀνόματα, στὸ μητρῶο ἀκολουθοῦνται συνήθως ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου προελεύσεως. Ἔτσι π.χ. διαβάζουμε στὴ βάπτιση τῆς 14 Ἰουλίου 1703 ὅτι: «Ὁ ἀνάδοχος, κύριος Honnoré Bronde, ἔμπορος ἀπὸ τὴν πόλη Μασσαλίας, διαμένων εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης». Ἐπίσης στὴ βάπτιση τῆς 24 Ἰανουαρίου 1706: «Ὁ ἀνάδοχος Κος Charles Fabre, ἔμπορος, γεννηθεὶς εἰς τὴν πόλιν τῆς Μασσαλίας, διαμένων εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν», καὶ ἄλλοι.

Ἀλλὰ βρίσκουμε πολλὰ ὀνόματα ἄλλων ἐμπόρων, τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται ὡς ὀνόματα ἐμπόρων καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὰ ἀναφέραμε στὸν κατάλογο τῶν ἐμπόρων, ἂν καὶ γνωρίζουμε τὸ ἐπάγγελμά τους ἀπὸ ἄλλες πηγές. Ἀπ' αὐτοὺς π.χ. βρίσκουμε τοὺς Joseph Espanet (βάπτιση τῆς 2-7-1715), Jean-Baptiste Gilli ἢ Gilly (π.χ. βάπτ. τῆς 6-4-1721), Joseph Garrat (βάπτ. τῆς 3-10-1718), κ.ἄ.

Οἱ ἔμποροι ποὺ διέμεναν στὴν Ἀνατολὴ κατὰ τὸν 18ο αἰώνα ἀντιπροσώπευαν συνήθως ἄλλους ἐμπορικοὺς οἴκους, τῶν ὁποίων ὁ κεντρικὸς οἶκος ἦταν στὴν Δύση. Ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα μὲ τὸ ὁποῖο ἀσχολοῦντο οἱ Εὐρωπαῖοι ἔμποροι, φαίνεται νὰ ἦταν τὸ ἐμπόριο τῶν ὑφασμάτων, εἴτε σὲ σινδόνια εἴτε σὲ τεμάχια ἀπὸ βελούδινο ὕφασμα κ.ἄ. Ἀπὸ τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα βρίσκουμε τὰ ρολόγια, τὰ ποτήρια, τὸ χαρτὶ καὶ διάφορα ὅπλα[1].

Οἱ ἔμποροι μερικὲς φορὲς ἵδρυαν στὴν Θεσσαλονίκη νέους οἴκους σὲ συνεταιρισμό, ὅπως π.χ. ὁ ἐμπορικὸς οἶκος Calvas καὶ d'Amiras[2]. Τὸ μητρῶο μᾶς ἀναφέρει ἐπίσης τὸν Paul Fabre ὡς «ἀντιπρόσωπον τοῦ ἔθνους», στὴ βάπτιση τῆς 12 Ἀπριλίου 1723. Ὁ ρόλος τοῦ ἀντιπροσώπου ἦταν νὰ ὑπερασπίζη τὰ δικαιώματα τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν λοιπῶν Γάλλων ἰδίως στὰ οἰκονομικὰ ζητήματα. Οἱ «ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους» εἶχαν μία ἰδιαίτερη θέση στὴ μικρὴ κοινωνία τῶν Γάλλων καὶ τοὺς μνημόνευαν ἰδιαίτερα, ὅπως τὸ βλέπουμε π.χ. στὴ μαρμάρινη πλάκα τῆς θεμελιώσεως τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης.

Τὸ ἐμπόριο στὴν Θεσσαλονίκη, κατὰ τὸν 17ον καὶ 18ον αἰ., ἦταν, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν πολὺ σοβαρὴ μελέτη τοῦ Σβορώνου, ἕνα ἐμπόριο μὲ πρῶτο καὶ κύριο ἐμπόρευμα τὰ ὑφάσματα καὶ τὰ σινδόνια. Οἱ Ἄγγλοι, οἱ Ὁλλανδοί, οἱ Ἐνετοὶ καὶ οἱ Γάλλοι ἔφερναν στὴν Θεσσαλονίκη τὰ σινδόνια τους, τὶς «λονδρέζες» τους, τὶς πρῶτες ἢ δεύτερές τους «λονδρίνες» καὶ τὰ πουλοῦσαν στοὺς ἐντόπιους ἐμπόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους αὐτὰ τὰ σινδόνια διασκορπίζονταν στὰ διάφορα παζάρια σὲ ὅλη τὴν Μακεδονία, στὴν Ἀλβανία, στὴν Σερβία καὶ στὴν Βουλγαρία. «Εἶναι περίπου μία μόνο δεκαετία,

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 220-229.
2. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 143.

γράφει ὁ de Boismont στὴν ἔκθεσή του γιὰ τὸ ἐμπόριο τῶν σινδονίων στὴν Θεσσαλονίκη στὰ 1714, ποὺ φημίζονται στὴν Θεσσαλονίκη τὰ γαλλικὰ σινδόνια. Σχεδὸν καθόλου δὲν ἦταν γνωστὰ ἢ μόνο ἀγγλικὰ καὶ ὁλλανδικὰ πουλοῦσαν»[1].

Τὰ περισσότερα κέρδη γιὰ τοὺς Γάλλους προέρχονται ἀπὸ τὴν πώληση τῶν ὑφασμάτων καὶ ἰδίως τῶν σινδονίων. Ἀπὸ τὰ ἄλλα εἰσαγόμενα προϊόντα ἦταν οἱ σκοῦφοι (φέζ), τὰ ρολόγια, στὰ χέρια τῶν Ἄγγλων τὰ ὅπλα, τὰ κοσμήματα καὶ τὸ χαρτί, προερχόμενο περισσότερο ἀπὸ τὴν Βενετία.

Οἱ ἀρτοποιοί: Ἄλλο ἐπάγγελμα τῶν Εὐρωπαίων στὴν Θεσσαλονίκη, κατὰ τὸ χειρόγραφο, εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτοποιοῦ. Πράγματι, γιὰ τὴν περίοδό μας βρίσκουμε τρία ὀνόματα ἀρτοποιῶν καὶ ἕνα ποὺ εἶχε σχέση μὲ τοὺς ἀρτοποιούς. Τὰ ὀνόματα εἶναι τὰ ἑξῆς: Jacques - Frédéric Brun, Jean Chassaud, François Oreille, Ambroise Regnault.

Τὸ μητρῶο μᾶς δίνει τὶς ἑξῆς πληροφορίες γιὰ τὸν καθένα:

Jacques-Frédéric Brun ἢ Brunn: Βρίσκουμε πολλὲς φορὲς τὸ ὄνομά του. Ἡ ὀρθογραφία γιὰ τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν εἶναι σταθερή. Ἔτσι, στὴ βάπτιση τῆς 31 Ἰανουαρίου 1711, διαβάζουμε: «Maitre Jacques-Frédéric Brun, natif d'Alsace, boulanger etabli en cette ville», ἐνῶ στὴ βάπτιση τῆς 7 Φεβρουαρίου 1712 (χφ. σ. 12) διαβάζουμε «Maitre Jacques-Frédéric Brunn, natif d'Alsace, boulanger etabli en cette ville».

Ὁ ἴδιος ὑπογράφει «Jacob Braun». Αὐτὸ ὀφείλεται στὴ γερμανικὴ καταγωγὴ τοῦ ὀνόματος. Ὁ ἀρτοποιὸς Brunn, εἶχε γεννηθῆ στὴν Ἀλσατία. Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ Ἀλσατία εἶναι μία περιοχὴ ὅπου οἱ κάτοικοι χρησιμοποιοῦν μία γερμανικὴ διάλεκτο, ἀκόμα καὶ σήμερα. Ἡ Ἀλσατία ἔγινε γαλλικὴ στὰ 1648, ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ 14ου. Εἶναι λοιπὸν φανερό, ὅτι τὰ ὀνόματα δὲν εἶχαν ἀκόμα πάρει τὴν ὁριστική τους ὀρθογραφία. Καί, πολὺ πιθανῶς, ὁ Jacques Brunn δὲν γνώριζε καλὰ τὴ γαλλικὴ γλώσσα. Εἶναι ὅμως ἐνδιαφέρον νὰ μάθουμε ὅτι «φουρνάρηδες» ἔρχονταν ἀπ' αὐτὴ τὴ μακρινὴ περιοχή, γιὰ νὰ ἐργάζωνται στὴν Θεσσαλονίκη.

Στὴ βάπτιση τῆς 24 Ἰανουαρίου 1722, ὁ πατὴρ Tarillon τὸν ὀνομάζει «boulanger de la nation», «ἀρτοποιὸ τῆς παροικίας». Ὅπως θὰ δοῦμε ἀμέσως δὲν ἦταν ὁ μόνος ἀρτοποιὸς τῶν Γάλλων. Πάντως φαίνεται ὅτι οἱ Γάλλοι προτιμοῦσαν νὰ ἔχουν τὸ δικό τους ἀρτοποιό, καθὼς καὶ ὁρισμένα ἄλλα καταστήματα, ποὺ ἄμεσα τοὺς ἐξυπηρετοῦσαν.

Jean Chassaud: Ὁ Jean Chassaud ἀπὸ τὴν Μασσαλία, ἀρτοποιός, ἐγκαταστημένος στὴν Θεσσαλονίκη (βάπτιση τῆς 14 Ἰουλίου 1703), ἔμεινε ἀρκετὰ χρόνια ὡς ἀρτοποιὸς στὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας. Πράγματι,

1. N. G. Svoronos, ἔ.ἀ., σ. 222.

τὸν βλέπουμε στὸ μητρῶο μας ἀπὸ τὸ 1703 μέχρι τὸ 1718. Ἀλλὰ θὰ δοῦμε ἀργότερα τὴν κόρη του Marianne παντρεμένη μὲ ἕναν ἀρτοποιὸ ἐπίσης γιὰ τοὺς Γάλλους. Φαίνεται ὅτι ὁ Jean Chassaud εἶχε ἔλθει στὴν Θεσσαλονίκη μὲ τὴν οἰκογένειά του, γιατὶ ἀπὸ τὸ μητρῶο μαθαίνουμε ὅτι ἡ κόρη του Marianne εἶχε γεννηθῆ στὴν Μασσαλία (βάπτιση τῆς 31 Ἰανουαρίου 1711), καθὼς καὶ ἡ γυναίκα του Claire Olive (βάπτιση τῆς 14 Ἰουλίου 1703). Στὴν Θεσσαλονίκη θὰ ἀποκτήση 5 παιδιά: τοὺς Honoré, Marie-Thérèse, Jean καὶ Charles (1703-1709) καὶ ἔπειτα ἀπὸ 9 χρόνια θὰ ἀποκτήση τὸν François.

François Oreille: Κοντὰ στὴν ὁμάδα τῶν ἀρτοποιῶν βρίσκουμε καὶ ἕναν François Oreille. Τὸ χειρόγραφο τὸν ἀναφέρει στὴ βάπτιση τῆς 20 Δεκεμβρίου 1723 μὲ τὰ ἑξῆς λόγια: «Ὁ ἀνάδοχος, μάστορας François Oreille, maitre traiteur». Αὐτὸς ὁ ὁρισμὸς τοῦ traiteur σημαίνει καθαυτὸ κάποιον ποὺ πουλᾶ φαγητά, ὅπως π.χ. ὁ ἰδιοκτήτης ἑνὸς ἑστιατορίου, μιᾶς ταβέρνας. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Oreille ἀναφέρεται σὲ μία βάπτιση, ὅπου ὅλοι εἶναι ἀρτοποιοὶ καὶ ἐπειδὴ στὴ συνέχεια τοῦ κειμένου διαβάζουμε: «ἡ ἀνάδοχος Δεσποινὶς Marianne Olive, σύζυγος τοῦ μάστορα Ambroise Regnault ἐπίσης ἀρτοποιοῦ», δὲν ἀποκλείεται ὁ François Oreille στὸ ἑστιατόριό του νὰ πουλοῦσε καὶ ψωμιά.

Ambroise Regnault: Γιὰ τὸν ἀρτοποιὸ Ambroise Regnault ἢ Renault, ἔχουμε ἀρκετὲς πληροφορίες ἀπὸ τὸ μητρῶο. Μαθαίνουμε ὅτι ἦταν ἀπὸ τὴν Μασσαλία (βάπτιση τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1723) καὶ ὅτι ἦταν νυμφευμένος μὲ τὴν Marianne Chassaud (αὐτόθι), ἡ ὁποία ἦταν κόρη τοῦ ἀρτοποιοῦ Jean Chassaud (βάπτιση τῆς 31 Ἰανουαρίου 1711) καὶ γεννημένη στὴν Μασσαλία ἐπίσης (αὐτόθι). Δὲν ἀποκλείεται νὰ πῆρε ὁ Ambroise τὸ κατάστημα τοῦ Jean Chassaud, πάντως τουλάχιστον στὰ τέλη τοῦ 1718 ἦταν ἤδη νυμφευμένος μὲ τὴν κόρη τοῦ Jean Chassaud, γιατὶ στὴ βάπτιση τῆς 2 Ἰουνίου 1719, πράξη τῆς κόρης του Rose, τὸ μητρῶο γράφει τὸ ὄνομα τῆς μητέρας «Δεσποινὶς Marianne Chassaud» καὶ ὁ Ambroise συναντᾶται ἤδη ὡς «ἀρτοποιὸς τῆς παροικίας (τοῦ ἔθνους)». Πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι κατὰ τὸν 17ον καὶ 18ον αἰώνα, στὴν Γαλλία, ὁ τίτλος «Δεσποινὶς» ἀκολουθοῦσε συνήθως τὸ ὄνομα τῆς μητέρας στὶς πράξεις βαπτίσεων. Ἀνάμεσα στὰ χρόνια 1719 καὶ 1726 ἡ Marianne θὰ ἀποκτήση τέσσερα παιδιά.

Ἀπὸ τὶς πληροφορίες αὐτὲς βλέπουμε λοιπὸν ὅτι οἱ ἀρτοποιοὶ ἦταν σχεδὸν πάντοτε τουλάχιστον δύο, ἀφοῦ ἔχουμε πρῶτα τὸν Jean Chassaud καὶ τὸν Jacques Brunn καὶ κατόπιν τὸν ἴδιον τὸν Jacques Brunn ἢ Brun καὶ τὸν Ambroise Regnault ἢ Renault. Ἐπίσης, βλέπουμε ὅτι οἱ σχέσεις μεταξύ τους ἦταν στενές. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ambroise, ποὺ νυμφεύθηκε τὴν κόρη τοῦ Jean Chassaud, βλέπουμε στὴ βάπτιση τῆς 20 Δεκεμβρίου 1723 μία συγκέντρωση τῶν ἀρτοποιῶν μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ εὐτυχοῦς αὐτοῦ γεγονότος. Πρό-

κειται γιὰ τὴ βάπτιση τῆς Μαρίας, κόρης τοῦ Jacques Brunn, ἀρτοποιοῦ... «ὁ ἀνάδοχος, μάστορας François Oreille, maitre traitteur, ἡ ἀνάδοχος Δεσποινὶς Marianne Olive, σύζυγος τοῦ μάστορα Ambroise Regnault, ἐπίσης ἀρτοποιοῦ».

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι κάθε «ἔθνος» εἶχε τὸ ἀρτοποιεῖο του καὶ τοὺς δικούς του ἀρτοποιούς.

Ξ ε ν ο δ ό χ ο ς καὶ m a î t r e: Τὸ χειρόγραφο μᾶς δίνει ἕνα ὄνομα ξενοδόχου καὶ ἄλλο ὄνομα maître d'hotel, μὲ τὴν ἔννοια τοῦ «μαίτρ» τῶν καλῶν οἰκιῶν.

Τὸ πρῶτο, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται σὲ πραγματικὸ ξενοδόχο, εἶναι τοῦ Jean Gelouri καὶ τὸ δεύτερο τοῦ Marcel Maroillier.

J e a n G e l o u r i: Γιὰ τὸν Jean Gelouri ἔχουμε ἀρκετὲς πληροφορίες, γιατὶ ἀναφέρεται πολλὲς φορὲς στὸ μητρῶο. Ὁ Jean Gelur ἢ Geluri ἦταν ξενοδόχος στὴν Θεσσαλονίκη (βάπτ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1714). Ἦταν γεννημένος στὴ Νεάπολη καὶ ἐγκατεστημένος στὴ Θεσσαλονίκη (βάπτ. τῆς 12 Ἀπριλίου 1711). Ἡ γυναίκα του ὀνομαζόταν Αἰκατερίνη ἢ Σμαράγδα (Catherine dite Smaragde, βάπτ. τῆς 8 Δεκεμβρίου 1710, βάπτ. τῆς 31 Ἰανουαρίου 1711, 11 Φεβρουαρίου 1714, 19 Μαρτίου 1719).

M a r c e l M a r o i l l i e r: Ὁ Marcel Maroillier ἦταν «μαὶτρ» στὴν οἰκία τοῦ προξένου Le Blanc. Αὐτὸ τὸ μαθαίνουμε ἀπὸ διάφορες πράξεις. Ἔτσι στὴ βάπτιση τῆς 13 Ἰουνίου 1726 διαβάζουμε: «...ἐβαπτίσθη ἡ κόρη τοῦ κυρίου Marcel Maroillier, maître d'hotel τοῦ κυρίου Le Blanc, προξένου τῆς Θεσσαλονίκης». Τὸν συναντοῦμε ἐπίσης στὴ βάπτιση τῆς 6 Ἰανουαρίου 1725 γιὰ τὸν γιό του, ἐνῶ στὴ βάπτιση τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1726 παρευρίσκεται ὡς ἀνάδοχος. Εἶχε νυμφευθῆ τὴν Anne-Catherine Larcher (αὐτόθι, στὶς βαπτίσεις τῶν τέκνων του).

Γ ι α τ ρ ο ί: Συναντοῦμε τρία ὀνόματα γιατρῶν καὶ χειρουργῶν στὸ μητρῶο μας γιὰ τὴν περίοδο αὐτή. Αὐτὰ τὰ ὀνόματα εἶναι τοῦ Pierre Bellaigue, τοῦ Hieronymo Moro καὶ τοῦ κυρίου Ver. Τὰ δύο πρῶτα ὀνόματα εἶναι τῶν χειρουργῶν καὶ τὸ τρίτο τοῦ γιατροῦ.

P i e r r e B e l l a i g u e: Ὁ Pierre Bellaigue, ἀναφέρεται σὲ πολλὲς πράξεις βαπτίσεων, καὶ πρῶτα πρῶτα στὶς βαπτίσεις τῶν παιδιῶν του. Ἔτσι μαθαίνουμε ὅτι ὁ Pierre Bellaigue, «χειροῦργος στὸ ἐπάγγελμα» (βάπτ. τῆς 30 Μαρτίου 1707) εἶχε γεννηθῆ στὸ Clermont τῆς Auvergne (αὐτόθι) καὶ ἡ ἐνορία του ἦταν ἡ ἐνορία τοῦ Saint-Ginet (βάπτ. τῆς 7 Νοεμβρίου 1702). Εἶχε νυμφευθῆ τὴν Ἑλληνίδα Θηρεσία Ἠλιάν, «Ἑλληνίδα τὸ ἔθνος» (αὐτόθι). Ἀνάμεσα στὰ 1702 καὶ 1711 θὰ βαπτίση στὴν ἐκκλησία τέσσερα παιδιὰ ποὺ τοῦ γεννήθηκαν στὴν Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὴ σύζυγό του.

Hieronymo Moro: Ὁ Hieronymo Moro ἀναφέρεται ὡς maître chirurgien, καθηγητὴς χειροῦργος, ἐγκατεστημένος στὴν Θεσσαλονίκη, ἀπὸ τὴ Βενετία (βάπτ. τῆς 13 Ἰουνίου 1706). Εἶχε νυμφευθῆ μία Ἑλληνίδα τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν Σελὸν (ἴσως ἑβραϊκῆς καταγωγῆς). Βλέπουμε ὅτι στὴ βάπτιση τῆς κόρης τους Μαρίας - Θηρεσίας ἀνάδοχος εἶναι ἡ σύζυγος τοῦ ἄλλου χειρουργοῦ ποὺ ἤδη ἀναφέραμε, ἡ Ἑλληνίδα Ἠλιάν.

Ver ἢ Vair ἢ Vert: Ὁ γιατρὸς Ver ἢ Vair ἢ Vert, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ βαπτιστικὸ ὄνομα, ἀναφέρεται σὲ ὁρισμένες πράξεις. Ἔτσι, στὶς 15 Αὐγούστου 1718 στὴ βάπτιση τῆς κόρης του Ἄννας, μαθαίνουμε ὅτι ὑπάρχει μία οἰκογένεια μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα Ver. Στὴ βάπτιση τῆς 26 Ἀπριλίου 1718 μνημονεύεται ὅτι ὁ κύριος Ver εἶναι γιατρὸς καὶ ὅτι ἡ σύζυγός του ὀνομάζεται Αἰκατερίνη, τὸ γένος Sicard. Στὶς 6 Νοεμβρίου 1725 πληροφορούμεθα ὅτι ὑπάρχει καὶ μία Rose-Catherine Vair, ἡ ὁποία ἦταν σύζυγος τοῦ Girardin ὅπως μᾶς βεβαιώνει ἄλλη πράξη.

Ναῦτες: Βρίσκουμε δύο ὀνόματα ναυτῶν στὸ μητρῶο καὶ ἕνα τρίτο μὲ τὸ ἐπάγγελμα «estiveur», ποὺ νομίζουμε ὅτι ἔχει σχέση μὲ τὰ πλοῖα.

Τὰ δύο ὀνόματα ναυτῶν εἶναι τοῦ Fougasse, «καπετάνιος τοῦ πλοίου Ἁγία Βαρβάρα», στὴ βάπτιση τῆς 2 Ἰουλίου 1727 («Le parrain, monsieur Etienne Mathieu Fougasse, capitaine du vaisseau La Sainte Barbe») καὶ τοῦ Jean-Baptiste Beaumont στὴ βάπτιση τῆς 12 Ἰουνίου 1725, ὅπου ἀναφέρεται ὡς «Γάλλος καπετάνιος».

Τὸ τρίτο, ποὺ νομίζουμε ὅτι εἶχε σχέση μὲ τὰ πλοῖα, εἶναι τοῦ Angelo Giera ἢ Giaro, ποὺ βρίσκουμε σὲ πολλὲς πράξεις (π.χ. στὴ βάπτιση τῆς 16 Ἀπριλίου 1720, τῆς 12 Ἰουνίου 1725, τῆς 15 Μαΐου 1723) καὶ τὸ ὁποῖο συνοδεύεται σὲ ὁρισμένα χωρία ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐπαγγέλματος «estiveur». Αὐτὸ τὸ ὄνομα φαίνεται νὰ σημαίνη τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἐπιβλέπει τὴ φόρτωση τοῦ πλοίου (estiver la cargaison).

Πολλὲς σχέσεις θὰ ἔχη ἀργότερα ἡ ἐνορία μὲ τὴ ζωὴ τοῦ λιμανιοῦ. Θὰ δοῦμε μερικοὺς καπεταναίους νὰ ἐμπιστεύωνται τὰ χρήματά τους στοὺς ἱερεῖς, θὰ δοῦμε τοὺς ἱερεῖς νὰ κάνουν κατήχηση στοὺς ναῦτες. Ἡ κίνηση τῶν γαλλικῶν πλοίων στὴν Θεσσαλονίκη θὰ γίνη ὁλοένα καὶ μεγαλύτερη.

Ράφτες: Στὴν Θεσσαλονίκη κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ βρίσκουμε καὶ ράφτες, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται γιὰ τὸ «ἔθνος». Ἔτσι ἔχουμε δύο ὀνόματα ραφτῶν: τὸ ἕνα εἶναι τοῦ Jean Bel ἢ Belle καὶ τὸ ἄλλο εἶναι τοῦ Joseph Ricaud.

Ὁ Joseph Ricaud, ἀναφέρεται ὡς «μάστορας ράφτης» (maître tailleur) στὴ βάπτιση τῆς 25 Νοεμβρίου 1726. Ὑπογραφή του ἐπίσης συναντοῦμε καὶ στὴ βάπτιση τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1726.

Ὁ Jean Bel ἢ Belle ἀναφέρεται πολλὲς φορὲς καὶ αὐτός, ὡς «μάστορας ράφτης», π.χ. στὴ βάπτιση τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1718. Πέθανε τέλη τοῦ 1720 ἢ ἀρχὲς τοῦ 1721, γιατὶ στὴ βάπτιση τοῦ γιοῦ του Ὑακίνθου, ποὺ ἔγινε μετὰ ἀπὸ τὶς 6 Ἀπριλίου 1721, διαβάζουμε ὅτι ὁ Jean Bel εἶχε ἤδη πεθάνει.

Μ α ρ α γ κ ό ς: Βρίσκουμε ἀνάμεσα στὰ διάφορα ἐπαγγέλματα τῶν καθολικῶν καὶ ἕνα μαραγκό, ἐπιπλοποιό, τὸν Μᾶρκο Λούβαρη, ἀπὸ τὴ Σύρο. Μᾶς τὸ ἀναφέρει ἡ πράξη τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1726: «Τὴν 28 Ὀκτωβρίου ἐβαπτίσθηκε ἡ Ἁγνή, κόρη τοῦ Μάρκου Λούβαρη, ἐπιπλοποιοῦ, ἀπὸ τὴν νῆσο Σύρο, ἐγκατεστημένου σ' αὐτὴ τὴν πόλη...».

Γνωρίζουμε ὅτι στὰ νησιὰ ὑπῆρχαν καλοὶ ξυλουργοὶ καὶ ἦταν χρήσιμοι ἄνθρωποι ὄχι μόνο γιὰ τὰ κοινὰ ἔπιπλα, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ γενικὰ γιὰ κάθε ἐργασία τοῦ ξύλου, ὅπως ἦταν π.χ. οἱ διάφορες ἐργασίες ποὺ γίνονταν ἐπάνω στὰ πλοῖα καὶ «καΐκια».

Χ ρ υ σ ο χ ό ο ς: Ἄλλο ἐπάγγελμα ποὺ παραδίδει τὸ χειρόγραφό μας εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χρυσοχόου. Πρόκειται γιὰ ἕναν Ἀνδρέα Μακρῆ ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, τὸν ὁποῖο τὸ χειρόγραφο μᾶς παρουσιάζει ὡς χρυσοχόο (π.χ. στὴν πράξη τῆς 21 Νοεμβρίου 1707, τῆς 8 Δεκεμβρίου 1710...) καὶ ἐπίσης ὡς «ἐγκατεστημένον ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Γαλλίας» (πράξη τῆς 21 Νοεμβρίου 1707). Σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν προστασία τῆς Γαλλίας, ὁ Σβορῶνος παρατηρεῖ ὅτι «τὸ 1715 ὁ Ὑπουργὸς γνωστοποιεῖ στοὺς προξένους τῶν «Echelles» ὅτι οἱ διατάξεις τοῦ βασιλέως ἐπέτρεπαν τὴν χορήγηση τῆς προστασίας σὲ ὅσους Ὀθωμανοὺς ὑπηκόους θὰ τὸ ζητοῦσαν»[1].

Ὁ π λ ο π ώ λ η ς: Βρίσκουμε ἐπίσης δύο ὁπλοπῶλες ἢ ὁπλοδιορθωτὲς (armurier). Τὸ χειρόγραφο ἀναφέρει τὰ ὀνόματα τοῦ Lorenzo Cavalieri, «maître-armurier», σὲ μία βάπτιση τῆς 8 (;) 1708 καὶ τὸ ἄλλο τοῦ μάστορα Laurent, armurier, ποὺ συναντοῦμε π.χ. σὲ μία βάπτιση τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1718. Αὐτὲς οἱ πληροφορίες εἶναι χρήσιμες. Βλέπουμε ὅτι ἐπὶ τουρκοκρατίας τὸ ἐμπόριο τῶν ὅπλων ἐπετρέπετο σὲ ὁρισμένους Εὐρωπαίους.

Σ τ ρ α τ η γ ὸ ς τ ῶ ν Κ ο ζ ά κ ω ν: Τέλος βρίσκουμε ἕναν περίεργο «στρατηγὸ τῶν Κοζάκων», τὸν κόμητα d'Orlik, σὲ μία βάπτιση τῆς 13 Ἰουνίου 1726, ὅπου ἀναφέρεται ὡς ἀνάδοχος (βλ. εἰκ. 1). Ἐπρόκειτο γιὰ πραγματικὸ «στρατηγὸ τῶν Κοζάκων» ἢ γιὰ ἕναν ἁπλὸ τυχοδιώκτη; Δὲν ἔχουμε στὸ χειρόγραφό μας ἄλλες πληροφορίες γιὰ τὸ πρόσωπο αὐτό.

Εἴδαμε σύντομα τὸ πῶς ἄρχισε ἡ ἐνορία τῶν καθολικῶν στὴν Θεσσαλο-

1. N. G. S v o r o n o s, ἔ.ἀ., σ. 150.

νίκη. Ἀπὸ τὸ χειρόγραφό μας ἀντλήσαμε ὁρισμένες πληροφορίες γιὰ τοὺς Εὐρωπαίους, οἱ ὁποῖοι τότε εἶχαν σχέσεις μὲ τὴν ἐνορία. Ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψη τὸ γεγονὸς ὅτι τότε στὴ Γαλλία οἱ διάφορες ἐνορίες ἔπαιζαν τὸ ρόλο τῶν σημερινῶν ληξιαρχείων καὶ ὅτι ἀβάπτιστο παιδὶ στὴν τότε κοινωνία ἦταν σχεδὸν ἀδιανόητο γεγονός, καταλαβαίνουμε ὅτι τὸ μητρῶο τῶν βαπτίσεων τοῦ γαλλικοῦ προξενείου μᾶς πληροφορεῖ πιστὰ καὶ ἀκριβέστατα, εἰδικὰ γιὰ τοὺς Γάλλους καὶ πιὸ γενικὰ γιὰ ὅλους τοὺς καθολικοὺς ποὺ ζοῦσαν στὴν Θεσσαλονίκη.

Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο θὰ μπορούσαμε νὰ καταλήξουμε ἀκόμη καὶ σὲ ἄλλα συμπεράσματα. Ἔτσι, βλέπουμε ὅτι οἱ περισσότεροι Γάλλοι εἶναι Γάλλοι τῶν περιοχῶν τῆς νοτίου Γαλλίας, ἰδίως τῆς Μασσαλίας. Ἐπίσης, ἐὰν ὑπάρχουν οἰκογένειες τῶν ὁποίων καὶ οἱ δύο σύζυγοι εἶναι Γάλλοι ἢ Ἰταλοί, γεννημένοι στὴν ἰδία τους τὴν πατρίδα, ὅπως π.χ. ὁ Vincent Arnaud καὶ ἡ σύζυγός του Marie, ὁ Jean Chassaud καὶ ἡ σύζυγός του Claire, ὁ Angelo Giaro καὶ ἡ σύζυγός του Antonia, βρίσκουμε ὅμως οἰκογένειες ὅπου ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς συζύγους εἶναι Ἕλληνας, ὅπως ἡ οἰκογένεια Bellaigue, στὴν ὁποία ἡ σύζυγος εἶναι Ἑλληνίδα ἢ ἡ οἰκογένεια Risse ποὺ παρουσιάζει τὴν ἴδια περίπτωση. Ἄλλες φορὲς βρίσκουμε τὸ σύζυγο Γάλλο καὶ τὴ σύζυγο Ἰταλίδα. Καταλαβαίνουμε ὅτι μετὰ ἀπὸ δύο ἢ τρεῖς γενεὲς αὐτὲς οἱ οἰκογένειες, στὶς ὁποῖες συγκεντρώνονταν τόσες ἐθνικότητες, ψυχολογικὰ γίνονταν ντόπιες, γιατὶ περνοῦσαν ὅλη τὴ ζωή τους στὴν Θεσσαλονίκη καὶ δὲν εἶχαν πιὰ καμιὰ σχέση μὲ τὴν προγονική τους χώρα. Σχημάτιζαν δηλαδὴ τὴν τάξη τῶν «φραγκολεβαντίνων», ἐκεῖνο τὸ εἶδος οἰκογενειῶν μέσα στὶς ὁποῖες μιλοῦσαν τὴν ἑλληνική, γαλλικὴ καὶ ἰταλική, χωρὶς νὰ μποροῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ἀποφασίσουν ποιὰ κυρίως ἦταν ἡ μητρική τους γλώσσα καὶ ἐπίσης σὲ ποιὰ χώρα ἔχουν τὶς πιὸ βαθιὲς ρίζες (βλ. εἰκ. 2).

Αὐτὴ ἡ μικρὴ μελέτη ἑνὸς ἁπλοῦ μητρώου βαπτίσεων μᾶς ἔδειξε τὴν μικρὴ παροικία τῶν καθολικῶν συγκεντρωμένη στὸ παρεκκλήσιο τοῦ γαλλικοῦ προξενείου γιὰ τὴ βάπτιση τῶν παιδιῶν της. Ἐλπίζουμε νὰ μπορέσουμε σὲ μία ἄλλη ἐργασία νὰ παρουσιάσουμε τὴν παροικία αὐτὴ σὲ ἄλλες ἐκδηλώσεις της καὶ ἔτσι νὰ συμβάλουμε στὴ γνωριμία τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς τουρκοκρατούμενης, πάντοτε ὅμως ἑλληνικῆς Θεσσαλονίκης.

4. ΤΟ ΜΗΤΡΩΟΝ

Archives Paroisse Thessalonique.
Reg. Baptêmes /XX/1702-1727.

Registre des baptesmes de cette eschelle de Salonique commançé ce jourd' huy 20me Auoust 1702 comançé par moy f. Joseph Ollivier — Chapelain de

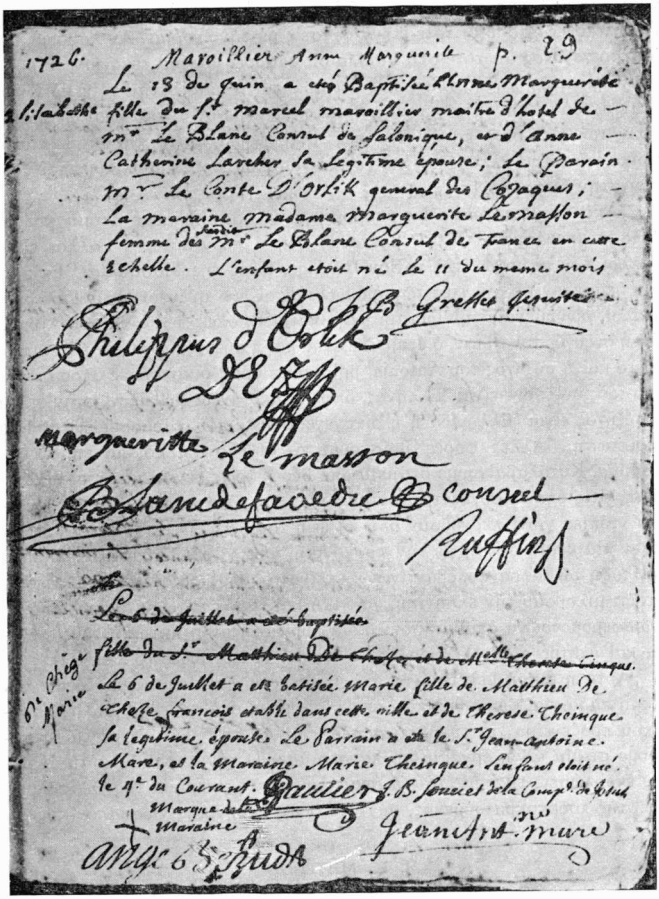

1726. Marcillier Anne Marguerite p. 29

Le 18 de Juin a été Baptisée Anne Marguerite
Isabelle fille du S.r marcel marcillier maître d'hotel de
Mr. Le Blanc Consul de Salonique, et d'Anne
Catherine Larcher sa legitime épouse; Le Parain
Mr. Le Conte D'Orlik general des Cosaques;
La maraine madame Marguerite Lemasson
femme de feu Mr. Le Blanc Consul de France en cette
echelle. L'enfant etoit né le 11 du meme mois

J.B. Greffier Requisitoire

Philippus d'Orlik

Marguerite Le masson

Blanc de Favedre Consul

Ruffin

~~Le 6 de Juillet a été baptisée~~

Mr. Chega Marie ~~fille du S.r Matthieu De Chesse et de Mlle Therese Cinque.~~

Le 6 de Juillet a été batisée Marie, fille de Matthieu De
Chesse, francois etablie dans cette ville et de Therese Theinque
sa legitime épouse; Le Parrain a été le S.r Jean-Antoine
Mare, et la Maraine Marie Theinque. L'enfant etoit né
le 4.e du Courant. Gautier J.B. Soucieret de la Comp.e de Jesus

Marque de la Maraine

Jeanetta nee mare

Antg. 6 Bruda

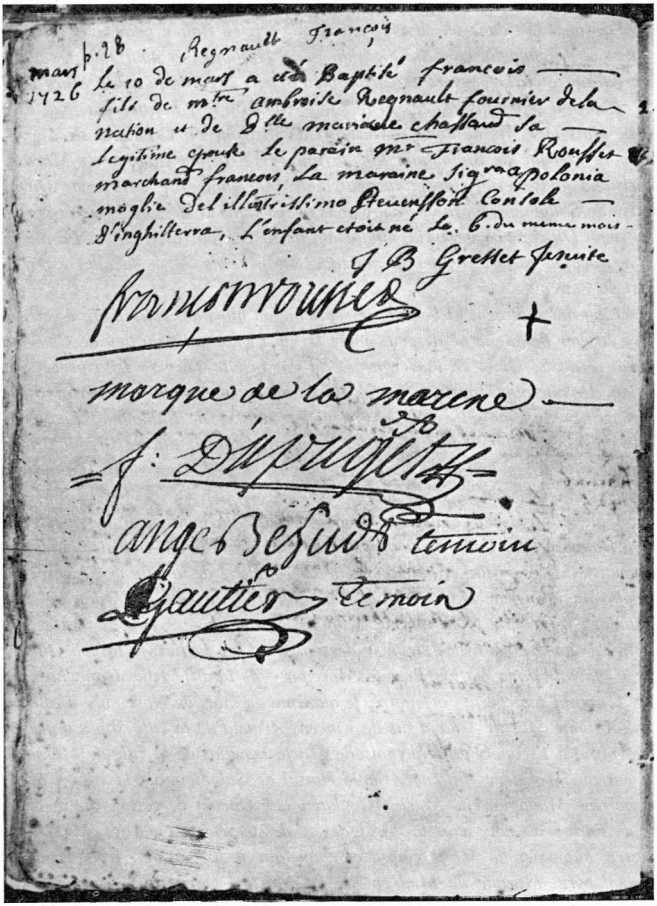

Ἡ σ. 28 τοῦ χειρογράφου, ὅπου φαίνεται ἡ χρησιμοποίηση ἰταλικῶν λέξεων

la Nation, — et autres après lui — jusqu'a l'an 1727. voyés en la continuation jusqu'a l'an 1739 dans un cayer particulier écrit en italien pour tous ceux qui ctoient de la chapelle consulaire catholique d'Hollande, et pour tous les autres dans un autre cayer couvert de carton bleu depuis 1728 jusqu'au 3e Mars 1761.

p. 1 *L'an mil sept cens et deux et le 20me Auoust a este baptisé Estienne Risse né de trois jours fis de Jean Risse natif de Messine en Cecille et de Signora Boucore grecque de Salonique. Le parrain Mr Estienne Gautier du Martique marchand dans cette ville et la marrine Mad(emoise)lle Marie de Quenet native de Salonique. En foy de quoy nous avons signé sy dessous avec les partes; f. Joseph Ollivier, observantin, Chapelain de la Nation. E. Gautier. La marine + ne saçhant escrire a faist sa marcque. Le père ne — + saçhant escrire a faist sa marcque.*

p. 2 *L'an mil sept cens et deux et le septième du mois de Nouvembre a esté baptisé Joseph Bellaigue né de deux jours fis de Pierre natis du lieu de Clermont parroisse de St Ginet en Auvergne et de damoiselle Therese Islia grecque de nation. Le parrain Monsieur Joseph de Crometty marchand dan cette ville et la marrine Madamoiselle Marie de Quenet natisse de Salonique. En foy de quoy nous avons signé sy-dessous avec les parties dans le dit registre. F. Joseph Ollivier. obs. Chapelain de la Nation. Bellaigue, père. J. Desermetis. La marrine ne sachand escrire a faist sa marque.*

L'an mil sept cens et trois et le quatorsième du mois de Juillet a esté baptisé Honnoré Chassaud fils de Jean, de la ville de Marseille maistre boulanger résident dans cette ville et de damoiselle Clere Ollive de la ville de Mar(sei)lle/

p. 3 *Le parrain Monsieur Honoré Bronde marchand de la ville de Marseille résident dans cette ville et la marine Mad(moise)lle Thérèse Islia de cette ville. En foy de quoy nous avons signé sy dessous avec les parties. f. Joseph Ollivier, obs, Chapelain de la Nation. Bronde. Marcque + de la ditte Islia. Jean Chassaud.*

L'an mil sept (cent) et quatre, le onzième du mois de Novembre a esté baptisé Antoine Martin Arnaud fils de Vincens Arnaud de la ville d aix a présent vice consul à Escopoly et de demoiselle Marie Daudias de la ville de Marseille. Le parrain Monsieur Antoine Arnaud consul de Salonique de la ville d aix et la marrine Madamoiselle Marie Magdalene de Quenet de cette ville de Salo-

p. 4 *nique. En foy de quoy nous avons signes/sy dessus avec les parties. Mr. Olivier prestre, aumonier de Mr le consul et chapelain de la Nation. Arnaud Consul. Arnaud père. Marque de Mad(emoise)lle Marie + Quenet.*

L'an mil sept cent cinq, le vingt-sixième du mois de Juillet a esté baptisé Jean François Bellaigue, fils de Pierre natif du lieu de Clermont paroisse de Sainct Ginet en Auvergne et de damoiselle Thérèse Illia gracque de nation. Le parrain Mr Jean François Boyer chancelier de la Nation françoise, de cette ville de Salonique, natif de Marseille, et la marrine Madamoiselle Marie de

Quenet natifve de Salonique. En foy de quoy nous nous avons signés sy dessous avec les parties. Olivier, prestre, chapelain de la Nation. Bellaigue, père. J-F Boyer, parrain. Marque de Mad(emoise)lle Marie + Quenet.

L'an mil sept cent six et le vingt-quatre du mois de Janvier a esté baptisée p. 5
Marie-Thérèse Chassaude fille de Jean de la ville de Marseille maistre boulanger résident dans cette ville, et de damoiselle Clere Ollive de la ville de Marseille. Le parrain Mr Charles Fabre marchand natif de la ville de Marseille, résidant dans cette ville, et la marrine Madamoiselle de Quenet de cette ville de Salonique. En foy de quoy nous avons signés sy dessus avec les parties, Olivier, prestre et chapelain de la Nation. Chassaud, père. C. Fabre parrin. Marque de Mad(emoiselle) Marie + Quenet.

L'an mil sept cent et six, le traisième du mois de Juin a esté baptisée Marie-Thérèse fille de Hieronimo Moro de la ville de Venise maistre chirurgien résident dans cette ville, et damoiselle Selonne, gracque de cette ville de Salonique. Le parrain Mr Panaioti Paicque, groec résidant dans cette ville et la marrine mad(emoise)lle Illia de cette ville de Salonique, en foy de quoy nous avons signés si-dessus avec les parties. Olivier prestre et chapelain de la Nation.

Le 30e de Mars 1707 j'ay baptizé dans cette chapelle consulaire de Salo- p. 6
nique Térèse Charlotte Bellaygue fille de Mr Pierre Bellaigue de Clermont en Auvergne et de demoiselle Ilia natif de Salonique, chirurgien de sa profession. Le parrain a été Mr D'Amiras marchand de Marseille étably à Salonique et la marreine M(ademois)elle Marie de Quenet de Salonique. L'enfant est né la veille. Braconnier, Miss(ionnai)re de la Compagnie de Jésus Jean Damiras. Marque de Mad. + Marie Quenet. Bellaigue.

Le 21e Novembre 1707 j'ay batizé dans cette chapelle consulaire Anne Macri fille d'André Macri orfévre de Corfou étably en cette ville sous la protection de France et de la nommée Beguina de Salonique. Le parrein a été le S(ieu)er Petraki della Tola originaire de Smirne | marchand de notre Rite et p. 7
M(ademois)elle Térèse Elia épouse de Mr Bellaigue. L'enfant étoit né huit jours auparavant. Braconnier, Miss(ionnai)re de la C. de Jésus. Pietro Delatola.

Le 8e de l'an 1708 j'ay batizé la fille de Lorenzo Cavalieri, maitre armurier et Marine de Castel Rosse, établis à Salonique. Le parrein a été Mr Charles Fabre et la marreine Me Chassaut. La fille a été nommée Madelaine. Braconnier, Miss(ionnai)re de la Comp(agn)ie de Jésus. C. Fabre.

Le 16e Février 1708 j'ay batizé le fils de M(onsie)ur Jean Chassaud boulanger étably en cette ville et de demoiselle Claire Olive sa légitime épouse. L'enfant a été nommé Jean et étoit né le 14e. Le parrain a été Mr Jean Damiras, marchand, et la marreine M(ademois)elle Bellaigue la mère. Braconnier, Miss(ionnai)re de la Comp(agn)ie de Jésus. Jean Chassaud. Jean Damiras.

p. 8 *Le 13e Juin 1709 j'ay batizé dans cette chapelle consulaire Angélique Macri, fille d'André Macri, orfévre, et de la nommée Beguine, de Salonique. Le parrein a été le S(ieu)r Alexandri, la marreine M(ademois)elle Bellaigue la mère. L'enfant étoit né le 1er de ce mois. Braconnier. Alessandro Jegnato(?).*

Le 24 Sept(embre) 1709 j'ay baptisé dans cette chapelle consulaire Charles Chassaud fils de M(aitr)e Jean Chassaud boulanger établi en cette ville et de demoiselle Claire Olive sa légitime épouse. L'enfant naquit le 24 du même mois à une heure après midy. Le parrain a été Mr Charles Fabre marchand et la marraine Anne Chassaud. Fait à Salonique le jour et an que dessus. Matth(ieu) Xav(ier) Piperi, Missi(onnai)re de la Comp(agni)e de Jésus. C. Fabre. Jean Chassaud.

p. 9 *L'an mille sept cent dix et le huitième de Décembre, j'ay baptisé dans la chapelle consulaire la fille d'André Macri, orfeuvre originaire de l'isle de Corfou, établi en cette ville, et de Beguina de Salonique sa légitime épouse. L'enfant naquit le vingt cinquième de Novembre et a été nommée Héléne. Le parain a été Mr Antoine Girardin drogman de la Nation françoise, natif de l'isle de Syra dans l'Archipel et la marraine Catherine ditte Smaragde épouse de Maitre Jean Gelouri. Fait à Salonique le jour et an que dessus. Math.Xav. Piperi, Miss(ionnai)re de la Comp(agni)e de J(ésus). Ant. Girardin.*

L'an mille sept cent onze et le trente (et) un de Janvier, j'ay baptisé dans la chapelle consul(ai)re la fille de Maitre Jacques Frideric Brun originaire d'Alsace, boulanger établi en cette ville et de Madelaine Rey de Salonique sa légitime épouse. Elle naquit le trentième du même mois et a été nommée Catherine. Le parrain a été Monsieur Pierre Bellaigue chirurgien de la Nation françoise, natif de Clermont en Auvergne, et la marraine Catherine ditte Sma-
p. 10 *ragde épouse de Maitre / Jean Gelouri. Fait à Salonique le jour et an que dessus. Math- Xav. Piperi Miss(ionnai)re de la Comp(agni)e de J(ésus). Bellaigue. Jacob Braun.*

L'an mille sept cent onze et le trente (et) un de Janvier j'ay baptisé dans la chapelle consulaire la fille de Maitre Jacques Frederic Brun natif d'Alsace, boulanger établi en cette ville et de Madelaine Rey de Salonique sa légitime épouse. Elle a été nommée Mariane et naquit le trentième du même mois. Le parrain a été Monsieur François Rousset marchand établi à Salonique natif d'Aix en Provence et la marraine Mariane Chassaud née à Marseille fille de M(aitr)e Jean Chassaud. Fait à Salonique le jour et an que dessus. Math-Xav. Piperi, Miss(ionnai)re de la Comp(agni)e de J(ésus). François Rousset. Jacob Braun.

L'an mille sept cent onze et le douzième d'Avril, j'ay baptisé dans la chapelle consulaire la fille de Mr Pierre Bellaigue chirurgien de la Nation françoise
p. 11 *natif de / Clermont en Auvergne et de Mad(emoise)lle Thérèse Ilia de Salonique sa légitime épouse. Elle a été nommée Catherine Christine et naquit le*

neuf du même mois. Le parrain a été Maitre Jean Gelouri natif de Naples, établi à Salonique et la marraine M(ademoise)lle Thérèse Charlotte Bellaigue soeur de la baptisée et fille de Mr Pierre Bellaigue. Fait à Salonique le jour et an que dessus. Math-Xav. Piperi, Missionnaire de la Comp(agni)e de Jesus. Marque + de M(aitr)e Jean Gelouri. Bellaigue.

L'an mille sept cent douze et le septième de Fevrier, j'ay baptisé dans la chapelle consulaire le fils de Maitre Jacques Frederic Bruun, natif d'Alsace, boulanger établi en cette ville et de Madelaine Reis de Salonique sa légitime épouse. Il a été nommé André et naquit le second de Février entre quatre et cinq heures du soir. Le parrain a été Monsieur André Vicard marchand françois natif de la Seine en Provence et la marraine Mad(emoise)lle Thérèse Charlotte Bellaigue fille de Mr Pierre Bellaigue. /Fait à Salonique le jour et an que dessus. p. 12 *Math-Xav. Piperi Miss(ionnai)re de la Comp(agni)e de Jesus. André Vicard. Jacob Fridrig Braun.*

L'an mil sept cent douze et le premier de Septembre j'ay baptisé dans notre chapelle consulaire le fils d'André Macry orfeuvre originaire de l'isle de Corfou établi en cette ville de Salonique et de Beguina d'Angely de la même ville, sa légitime épouse. L'enfant a été nommé Pierre et naquit le 7e Août de cette année. Le parrain a été Mr Pierre Gautier, de Frontignan en Languedoc, marchand françois, et la marraine Madelaine de Pierre Reiz de Salonique. Fait à Salonique le jour et an que dessus. En foy de quoy je me suis signé. Math-Xav. Piperi, Miss(ionnai)re de la Comp(agni)e de J(ésus). P. Gautier. Marque + du Sie(u)r André Macry.

L'an mil sept cens quatorze et le onzième jour de Fevrier j'ay baptizé dans p. 13 *la chapelle consulaire la fille de Maitre Jacques Bruun, maitre boulanger de l'Echele et de Madelaine Rey de Salonique sa légitime épouse, née la nuit précédente. Le parrain a été Mr Jean Damiras marchand député de l'Echele, la marreine Emeraude épouse de Mr Jean Gelour maitre hôtelier de Salonique. Fait à Salonique l'an et jour que dessus. Braconnier de la C(ompagnie) de Jésus. Jean Damiras. Jacob Braun. Marque + de la marreine.*

L'an mil sept cens quatorze et le 29e d'Octobre j'ay baptizé la fille d'André p. 14 *Macri, orfèvre de l'isle de Corfou, étably à Salonique et de Béq(g)uin(e) d'Angeli sa légitime épouse. La fille a été nommée Catherine. Elle étoit née la veille. Le parrein a été Mr François Rousset marchand françois et la marreine a été Catherine Bellaigue fille de Monsieur Pierre Bellaigue. Fait à Salonique l'an et jour que dessus. Pascal, de la Comp(agnie) de Jésus. François Rousset. Marque + de la marreine. Marque du Sieur André Macry.*

L'an mil sept cent quinze et le 14e Juin j'ay baptizé le fils de Mr Jacques Brunn boulanger de la Nation et de Madelaine Reis sa légitime épouse. L'enfant étoit né la veille. Le parrain a été le S(ieu)r Jean Gelouri. La marraine

Catherine Bellaigue. L'enfant a été nommé Jean. A Salonique l'an et jour que dessus. Pascal de la Comp(agni)e de Jesus. Jacob Braun. Marque du Sieur Jean+ Gelouri.

p. 15 *L'an mille sept (cent) quinze et le 2 Juillet j'ay baptisé le fils de Mr Pierre Sossin et de Catherine fille de Marie Teinque. L'enfant estoit né le même jour. Le parrein a été le Sieur Jean-Joseph Espanet. La marraine Marie Teinque. L'enfant a été nommé Jean-Michel. A Salonique, l'an et le jour cy-dessus. Pascal de la Comp(a)gn(i)e de Jesus. Espanet. La marque+de la marraine.*

L'an mil sept cent seize et le 6e de Juin j'ay baptisé dans notre chapelle
p. 16 *consulaire la fille d'André Macri, orfeuvre de l'isle de Corfou établi / à Salonique, et de Beguina d'Angeli sa légitime épouse. La fille a été nommée Marie Madelaine. Elle est née ce matin vers le lever du soleil. Le parrain a été Mr Michel Calvas marchand françois et député de la Nation et la mareine a été Catherine Bellaigue fille de Mr Pierre Bellaigue. Fait à Salonique l'an et jour que dessus. En foy de quoy je me suis signé. Math.Xav. Piperi de la Comp(agni)e de Jésus. Michel Calvas. Marque+de la mareine. Marque du S(ieu)r+André Macri. Decembre*

L'an 1716 le 17 Décembre j'ay baptisé le fils de Mr François Rousset marchand françois et de S(i)g(no)ra Domenica Stassina (?). L'enfant a été nommé Jean. Le parrain a été Mr Jean de Maison neuve marchand françois. En foy de quoy je me suis signé. Fran. Tarillon, S. J. Maisonneuve.

p. 17 *1717.*

Juillet. Le 15 fut baptisée Marguerite fille de Jacques Brun et Magdeleine Reys sa légitime épouse. Le parrain Mr Jean Georgio Apetale et Mlle Claire Olive femme de s(ieu)r Jean Chassaud la maraine. F. Tarillon, S. J. Giov. George Aptalle. La maraine ne sçait pas écrire+.

1718.

Mars 14. Antoine Polycarpe fils d'André Macri et de Beguina Angelachi sa femme légitime a été baptisé par moy. Le parrain Mons(ieu)r Jean Guerin marchand françois, la marraine Mad(emoise)lle Meneghina Arasina Rousset. F. Tarillon, S. J. J. Guerin. La maraine a mis une croix + ne sachant écrire.

Avril. Le 26 Avril j'ay baptisé François fils de Jean Chassaud et de Claire Olive mari et femme légitimes. Le parrain Mr François Rousset marchand françois, la maraine Mlle Catherine Sicard épouse de Mr Ver medecin. F. Tarillon, S. J. François Rousset. Catherine Sicar. Jean Chassaud.

p. 18 *1718.*

Le 15 Aout j'ay baptisé Anne fille de Mr et Mad(emoise)lle Ver légitimes époux. Le parrain Monsieur François Rousset marchand françois de cette ville, la maraine Mademoiselle Anne Kemle fille de Monsieur le Consul d'Angeterre. F. Tarillon, S. J. François Rousset.+Signe de la maraine ne scachant écrire.

Le 24e Septembre 1718 a été baptisée Magdeleine fille de M(ai)tre Jean Bel m(ai)tre tailleur et de Catherine Stadena sa femme legitime. Le parrain Jean Vouillor, la maraine Marine d'Argeli, femme de M(ai)tre Laurent armurier. F. Tarillon, S. J. J. Vouillor (?)+marque de la maraine qui ne scait pas écrire.

Le 18 Octobre a été baptisée Marie Fr(ançoi)se fille de Mr et Mlle Rousset légitimes époux. Le parain Mr Antoine Rousset, la maraine Mad(emoisell)e Marie Kemlé épouse de Mr le Consul d'Angleterre. F. Tarillon, S. J. A. Rousset. + pour la marraine ne sachant écrire.

1718. p. 19

Octobre, le 3 j'ay baptisé Thérèse fille de Jean Baptiste Giraut et de Marie Gozadine, Le parrain Joseph Garrat, la maraine Magdeleine Reize. F. Tarillon, S. J. J. Garrat. + marque pour la marrine.

1719.

Mars. Le 19 j'ay baptisé Melek Angela fille de Petros Seferinoglou Armenien de Constantinople et de Sultane de Yani de Guimurgine, son épouse. Le parrain Dimitri de Dimitri Guevguelli. La marraine Smaragda Gelouri. L'enfant étoit né le 10 de Février. Math. Piperi de la Comp(agni)e de Jésus.+marque du parrain. + marque de la marraine.

Avril. 17. J'ay baptisé Jean Baptiste Brun, fils de M. Jacques Brun, boulanger et de Madeleine Pecstezi (?) légitimes époux. Le parrain M. J-B Bremon, la maraine Mlle Catherine Bellaigue. F. Tarillon, S. J. J-B Bremond. + marque de la maraine ne scachant écrire.

1719. p. 20

Juin. Le 2 a été baptisée Rose fille légitime de M. Ambroise Renault, boulanger de la Nation et de D(emoise)lle Mariane Chassaud. Le parain Honoré Laugier au nom et place de Mr François Rousset, marchand françois, la maraine D(emoisell)e Agora d'Alexis, grecque. F. Tarillon, S. J. Pour Mr Rousset, Honnoré Laugier. + marque de la maraine ne scachant écrire.

1720.

Janvier. Le 17 a été baptizée Isabelle fille de Mr Rousset et de Mlle son épouse légitime. Le parrain Mr Pierre Guérin au nom de Mr Antoine Guérin son père. La maraine Mlle Rose Catherine Ver, femme de Mr Girardin, au nom de Mlle Elisabeth Rousset. Tarillon, S. J. Guerin.+Marque de la maraine ne scachant escrire.

Mars. Le 18 Mars j'ay baptisé le fils du S(ieu)r Jean Marc et de D(emoise)lle Catherine Bouchour,/ sa légitime épouse. L'enfant a été nommé Louis. p. 21 *Mr Louis Gautier marchand françois le parrain et Mad(emoise)lle Rose Vert épouse de Mr Antoine Girardin a été la maraine. L'enfant est né à minuit du 16*

au 17 de ce mois. Fait à Salonique le jour et an que dessus. Math. Piperi, de la Comp(agni)e de Jesus. Louis Gautier. + marque de la maraine.
1720.

Avril. Le 16 j'ay baptisé Magdeleine fille légitime de M(ai)tre Angelo Giaro et d'Antonia Grevia, sa femme. Le parrain M. Bernard Beisse, la maraine Sig(no)ra Magdalena Reys femme de M. Jacques le boulanger. F. Tarillon, S. J. + + marques du parain et de la maraine ne scachant écrire.
1721.

Avril. Le 6 j'ay baptisé Anne fille légitime de Mr Rousset et de la S(igno)ra Domenica sa femme. Le parrain M. J-B Gilli au nom de M. Balthazar (Mill) Mille de Marseille (Mill). La marraine Mlle Rose Ver Girardin. F. Tarillon, S. J. J-Bapte Gilly. + marque de la marraine.

p. 22 *1721.*

Avril. Hyacinthe fils posthume de M(ai)tre Jean Belle et de Catherine Stedena sa femme légitime, a été baptisé. Le parrain Mr Hyacinthe Serieux(?). Sig(no)ra Anna Mariana, la marraine. F. Tarillon, S. J. Jacinthe Serieux(?). + Signe de la marraine ne scachant écrire.

May. Le 17 a été baptizé Paul fils de M(ai)tre Ambroise Regnault fournier de la Nation et de d(emoise)lle Mariane Chassaud sa légitime femme. Le parain Mr Paul Fabre marchand françois, la maraine Sig(no)ra Anna Mariana. F. Tarillon, S. J. P. Fabre. + marque de la maraine.

Decembre. Le 15 j'ay baptisé Joseph né le 6 du même mois de S(ignor)a Boukour Diamanti femme légitime de S(ieu)r Jean Marc. Le parain Jean Michel Soussin son frère. La maraine Thérèse Tinque sa tante. F. Tarillon, S. J. Jean Michel Soussin. + marque de la maraine ne sçachant écrire.

p. 23 *L'an 1722.*

Janvier. Le 24 a été baptisée Gabrielle fille de Maitre Jacques Brun boulanger de la Nation et de d(emoise)lle Magdeleine Reys sa légitime épouse. Le parrain Monsieur Louis le Grand, chancelier de France. La maraine d(emoise)lle Catherine Bellaigue. F. Tarillon, S. J. Louis Legrand. + marque de la maraine.

Octobre. Le 18 a été baptizée Anne Rose Fille de Mr François Fray marchand anglois de Londre et de S(ignor)a Maria de Pachou de l'isle de Syra. Le parain Mr Rousset marchand françois de cette ville, la maraine d(emoise)lle Rose Girardin. F. Tarillon, S. J. François Rousset. + Marque de la marine n'osant écrire.

p. 24 *1723.*

Avril. Le 12 Avril de la présente année j'ay baptisé Paul fils de Mr Matthi-(eu) Bresse et de Sig(no)ra Joanna sa légitime épouse. Le parrain Monsieur Paul Fabre député de la Nation. La marraine Sig(no)ra Mariana soeur de la

mère. F. Tarillon, S. J.+marque de la marraine ne scachant écrire. P. Fabre. Bresse, déclarant Mathieu mon frère absant.

May. Le 15 de May 1723 a été baptizée Angelique fille de M(ai)tre Angelo Giera estiveur et de S(ignor)a Antonia Grevia, sa femme légitime. Le parrain Mr Ange Bézud marchand françois. Tarillon, S. J. Ange Bézud.+marque du père ne sçachant écrire.

1723. p. 25

Octobre. Le 24 Octobre j'ay baptisé Charles fils légitime de M(ai)tre Ambroise Regnault boulanger de la Nation et de d(emoise)lle Mariane Chassaud sa femme tous deux de la ville de Marseille. Le parrain Mr Paul Fabre député de la Nation, la marraine Signora Maria Stevensson fille de Mr Stevensson marchand anglois de cette ville de Salonique. F. Tarillon, S. J. P. Fabre. + Marque de la marraine ne scachant écrire.

Déc(embre). Le 20 Décembre a été baptizée Marie fille de M(ai)tre Jacques Brun boulanger et de Magdeleine Reys sa légitime épouse. Le parrain M(ai)tre François Oreille maitre traitteur, la maraine d(emoise)lle Mariane Olive, femme de M(ai)tre Ambroise Regnault aussi boulanger. F. Tarillon. François Aureille. + marque de la marine.

Janvier 1725. Le setième de Janvier a été batisé Joseph François fils du p. 26
S(ieu)r Marcel Maroillier Maitre d'hôtel de Mr Le Blanc consul de Salonique et d'Anna Catherine L'archer sa légitime épouse. Le parain Monsieur François de Boismont ancien Consul du dit Salonique, la maraine Madame Marguerite Le Masson femme de Mr Le Blanc consul actuel de Salonique pour la Nation françoise. L'enfant étoit né le 6 de Jan(vier). J-B Gresset, S. J. Marguerite Le Masson la maraine. De Boismont le parain. Témoins, Garoutte. H. Chapelie(r). Audevyn(?).

Juin 1725. Le douxième de Juin a été batisée Claire fille de M(ai)tre Angelo Giera estiveur et de Sig(nora) Antonia Graevia sa femme légitime. Le parain Mr Jean Bap(tis)te Beaumont capitaine françois. La maraine Marie Anne Chassaud. L'enfant étoit née le onzième. J-B Gresset, S. J. J-B Beaumont; Témoins, Jean André Janfore(?). Nicolas.+marque de la maraine ne scachant écrire. marque du p. de l'enfant.

Novembre 1725. Le 4 de Nov. a été batisé Michael Jasques fils de Piere p. 27
Arménien et de Sultana c'est-à-dire Reine sa femme légitime. Le parain Jasque Michel, aussy Arménien. La maraine Madelaine Perouglou. L' enfant étoit né le jour de la Ste Croix. J-B Gresset, Soc(ietas) Jes(u). Témoins, Asfadour. Michel Soussin. Michel, parain. Madelaine, maraine. L'un et l'autre ne scacant écrire un autre a écrit pour eux.

Le 6 de Novembre a étée battisée Rose Marie fille de Leonard Voutsinou et de Marie Pery sa femme légitime. Le parain Mr Thomas Antoine Ruffin

drogman de la Nation françoise. La maraine Mlle Rose Catherine Vair. L'enfant étoit né le 2 de ce mois. J-B Gresset, Soc. Jes. Témoins.+marque de Mr Girardin.+marque d la maraine. Ruffin.

p. 28 *Mars 1726. Le 10 de Mars a été baptisé François fils de M(ai)tre Ambroise Regnault fournier de la Nation et de d(emoise)lle Mariane Chassaud sa légitime épouse. Le parain Mr François Rousset marchand françois. La maraine Sig(no)ra Apolonia moglie del illustrissimo Stevensson Console d'Inghilterra. L'enfant étoit né le 6 du même mois. J-B Gresset, Jésuite. François Rousset.+marque de la marine. F. D'Apaget(?). Ange Bézud témoin. L. Gautier, témoin.*

p. 29 *1726.*

Le 13 de Juin a été baptisée Anne Marguerite Elisabethe fille du S(ieu)r Marcel Maroillier Maitre d'hôtel de Mr Le Blanc consul de Salonique et d'Anne Caiherine Larcher sa légitime épouse. Le parain Mr Le Conte D'Orlik général des cosaques. La maraine Madame Marguerite Le Masson femme du susdit Mr Le Blanc consul de France en cette Echelle. L'enfant étoit né le 11 du même mois. J-B Gresset, Jésuite. Philippus d'Orlik. DESD,(?). Margueritte Le Masson. Blanc de Favedic, Consul. Ruffin.

Le 6 de Juillet a été batisée Marie fille de Matthieu De Theze, Francois établi dans cette ville et de Thérèse Theinque sa légitime épouse. Le parrain a été le S(ieu)r Jean-Antoine Marc et la maraine Marie Theinque. L'enfant étoit né le 4e du courant. J-B Souciet de la Comp(agni)e de Jesus. L. (?) Gautier. Jean Ant(oi)ne Marc.+ Marque de la maraine. Ange Bezud.

p. 30 *1726.*

Le 28 Octobre a étée batisée Agnés, fille de Marc Louvari de l'isle de Sira, menuisier établi en cette ville et d'Héléne sa légitime épouse. Le parain a été le S(ieu)r Marcel Maroillier Maitre d'hôtel de Mr Le Blanc consul de France en cette échelle et la maraine Agnés Louvari. L'enfant étoit né le 27. J-B Gresset, Jes(uite). Le parrain, Maroillier.+marque de la maraine ne sachant pas escrire. J'affirme (?). Témoins, Jean Marc. J. Ricoud. Joseph Vouvet (?) témoin.

25 Nov(embre) 1726.

Le 25 Novembre a été batisé Joseph Marcel fils de M(ait)re Angelo Giera estiveur et de Signora Antonia Grevia sa femme légitime. Le parain, le S(ieu)r Jos(eph) Ricaud m(ait)re tailleur françois. La maraine d(emois)elle Anne Caterine Larcher. L'enfant étoit né le 22. J-B Gresset, Jésuite. Le parrain J. Ricoud. La maraine, Anne Caterine Larscher. Jean Marc témoin. Micher Soussin témoin.

p. 31 1727.

Le 3 May a été batisé Ange fils du S(ieu)r Jean Marc et de d(emois)elle

Catherine Bouchour sa légitime épouse. Le parrain a été Mr Ange Bésud marchand françois. La maraine M(ademois)elle Elisabeth Rousset. L'enfant étoit né le 2. J-B Gresset, J(ésuite). J-Ange Bézud.+Marque de la maraine. Jean Marc.

Le 2 Juilliet a été batisée Dominique Elisabethe fille de M(ait)re Jacques Brun boulanger et de Magdelaine Reys sa légitime épouse. Le parrain Mons-(ieu)r Etienne Mathieu Fougasse capitaine du vaisseau La Ste Barbe. La maraine d(emois)elle Elisabethe Rousset. L'enfant étoit né le 30 Juin. J-B Gresset, Jes(uite). Fougasse.+Marque de la maraine.+Jacob Braun.

1727. p. 32

Le 31 Décembre a été batisé Joseph Mathieu fils de Mathieu de Thése et de Thérèse Tinque, sa femme légitime. Le parain a été Monsieur Pierre Bayle de Lozon. La maraine M(ademois)elle Elisabeth Rousset. L'enfant étoit né le 29. J-B Gresset, Jésuite. Bayle de Lozon.+Babetaci (?) Rouset maraine. Bayle. Math. de Theze. Rafinesque.

YVES-JEAN DUMON

RÉSUMÉ

Yves-Jean Dumon, Le registre des baptêmes de l'eglise catholique de Salonique (1702-1727).

La publication du registre des baptêmes de l'église catholique de Salonique pour la période 1702-1727 présente un intérêt certain pour le chercheur désireux de se renseigner sur l'histoire de Salonique.

En effet, l'histoire de la paroisse catholique de Salonique se rattache de très près à l'histoire de la colonie européenne de cette époque. Avec la création de nouveaux comptoirs dans la Turquie d'alors, les marchands de diverses nationalités sentent le besoin d'être protégés par des consulats qui se créent peu à peu. Pour les Français un consulat s'ouvre à Salonique sur la fin du XVIIe siècle. Leurs intérêts matériels seront ainsi protégés. Mais leurs intérêts spirituels ne sont pas non plus oubliés et dans ce but, en 1706, Louis XIV nomme officiellement les Jésuites comme chapelains de ce consulat où ils succédent ainsi à un Père «observantin» jusqu' alors «chapelain de la Nation». Leur activité va s'étendre à tous les «Francs» et nous apprenons par notre registre un certain nombre des activités de ces européens présents à Salonique: consuls, drogmans, marchands, armuriers, boulangers, chanceliers de consulat, hôteliers, médecins et chirurgiens, marins, tailleurs, menuisiers, bijoutiers, et même «géneral des cosaques» (peut-être aventier?). C'est toute une vie qui se déroule à nos yeux.

Cette source servira donc à mieux connaître l'élément européen présent à cette époque en cette «Echelle du Levant» et contribuera aux recherches faites sur l'histoire de Salonique.